

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ

**Қаржылық есептілік және
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі**

2024 жылғы 31 желтоқсан

Мазмұны

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік жөніндегі басшылық мәлімдемесі

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Қаржылық есептілік

Қаржылық жағдайы жағдайы есеп.....	1
Пайда немесе шығын және басқа жиынтық кіріс жөніндегі есеп.....	2
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі есеп.....	3
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есеп.....	4

Қаржылық есептілікке ескертпелер

1	Кіріспе.....	5
2	Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	5
3	Есеп саясаты туралы елеулі ақпарат.....	6
4	Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері мен пайымдаулар	7
5	Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану	9
6	Ақшалай қаражат пен оның баламалары.....	10
7	Банктердегі салымдар	11
8	Бағалы қағаздарға инвестициялар	13
9	Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	19
10	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар.....	24
11	Акционерлік капитал	25
12	Таза пайыздық кіріс	26
13	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері операцияларынан түсетін шығындарды алғандағы кірістер.....	27
14	Қызметкерлерге арналған шығыстар	27
15	Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	28
16	Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар.....	28
17	Қаржылық тәуекелдерді басқару.....	30
18	Шартты міндеттемелер	38
19	Қаржы құралдарының әділ құны.....	38
20	Байланысты тараптармен операциялар.....	40
21	Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар	42
22	Қысқартулар	43

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік жөніндегі басшылық мәлімдемесі

«Қазақстанның орнықтылық қоры» акционерлік қоғамының («Қор») басшылығы Қордың 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес қаржылық жағдайын және оның осы күні аяқталған жыл үшін пайда мен шығындар, және өзге жиынтық кіріс туралы, капиталдағы өзгерістері және ақшалай қаражаттың қозғалысы турлы тиісті есептерін, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидаттары мен қаржылық есептілікке («қаржылық есептілік») өзге ескертпелердің ашылуын Халықаралық қаржылық есептілігінің стандарттарына («ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары») сәйкес шынайы көрсететін қаржылық есептілігін дайындауға жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаттарының дұрыс таңдалуын және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырымдылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушылардың белгілі бір мәмілелер, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Қордың қаржылық жағдайына және қызметінің қаржылық нәтижелеріне әсер етуін түсінуі үшін ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттар талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Қордың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сонымен қатар:

- Қордағы ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін өзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Қордың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Қордың қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген күнге жеткілікті дәлдікпен ұсынуға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттар талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысан түріндегі есепті жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Қор активтерін сақтауды қамтамасыз ету бойынша мүмкін болатын барлық орынды шаралар қабылдауға; және
- алаяқтық және басқа да бұзушылық фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

Осы 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті Қор Басшылығы 2025 жылғы 27 ақпанында бекітті.

Оспанов Е.С.
Басқарма төрағасы

Суанкулова А.Н.
Қаржы директоры

Есеналиев А.Б.
Бас бухгалтер

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ Акционеріне және Директорлар кеңесіне:

Біздің пікір

Біздің пікірімізше, қаржылық есептілік «Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ (бұдан әрі - «Қор») 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сонымен қатар көрсетілген күнге аяқталған жылдағы қаржылық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын барлық маңызды жағынан ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шынайы түрде көрсетеді.

Аудит мәні

Біз Қордың келесілерді қамтитын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік:

- 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайы жөніндегі есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы пайда немесе шығын және басқа жиынтық кіріс жөніндегі есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерістер жөніндегі есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есеп;
- есеп саясаты туралы маңызды ақпарат және басқа да түсіндірме ақпаратын қоса алғанда, қаржылық есептілікке ескертпелер.

Пікір білдіру негіздемесі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті бойынша жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біздің аудиторлық дәлелдер пікір білдіруіміз үшін негіз болуға жеткілікті әрі тиісті деп есептейміз.

Тәуелсіздік

Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесі шығарған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (БХӘСК кодексі) және Қазақстан Республикасындағы біздің қаржылық есептілік аудитімізге қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Қорға тәуелсіз болып табыламыз. Біз қаржылық есептілік аудитімізде қолданылатын БХӘСК кодексіне және Қазақстан Республикасының әдеп талаптарына сәйкес басқа да әдеп міндеттемелерін орындадық.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

2 - бет

Біздің аудиторлық тәсіліміз

Қысқаша шолу

Маңыздылық	Тұтастай алғанда Қордың қаржылық есептілігі деңгейіндегі маңыздылығы: 29,680,875 мың қазақстандық теңге, бұл 2024 жылғы 31 желтоқсанда қаржылық активтер жиынының шамамен 0.8% құрайды.
Аудиттің негізгі мәселелері	<ul style="list-style-type: none">Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мен салымдарға салынған инвестициялардың әділ құнын бастапқы мен кейінгі бағалау және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялардың бастапқы тану кезіндегі пайдалармен немесе шығындарды бағалау.

Аудитті жоспарлау кезінде біз маңыздылықты анықтап, қаржылық есептіліктің маңызды бұрмалану тәуекелдерін бағаладық. Атап айтқанда, біз басшылықтың субъективті паймдауларына талдау жасадық, мысалы болжамдар жасау және табиғатынан белгісіз болашақ оқиғаларды қарастыруды қамтитын маңызды бухгалтерлік бағалауларна. Басқа аудиттердегідей, біз басшылықтың ішкі бақылау жүйелерін айналып өту қаупін, оның ішінде, бірақ онымен шектелмей, орынсыз әрекеттердің салдарынан елеулі бұрмалану қаупін тудыратын бұрмалаушылық белгілерінің болуын бағалауды қарастырдық.

Біз аудит көлемін тобы пайдаланатын Қордың құрылымын және бақылау құралдарын ескере отырып, сондай-ақ Қор өз қызметін жүзеге асыратын саланың ерекшелігін ескере отырып, тұтастай алғанда қаржылық есептілік туралы өз пікірімізді білдіру үшін жеткілікті көлемде жұмыстарды орындай алатындай етіп айқындадық.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

3 - бет

Маңыздылық

Біздің аудит көлемін анықтауда маңыздылықты қолдануымыз әсер етті. Аудитте қаржылық есептілікте елеулі бұрмауланулар болмауына негізделген орынды сенімділікті басшылыққа алады. Бұрмалау алаяқтық немесе қателіктер нәтижесінде пайда болуы мүмкін. Егер олар жеке немесе жиынтықта пайдаланушылардың осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, олар маңызды болып саналады.

Кәсіби пайымдауымызға сүйене отырып, біз төмендегі кестеде көрсетілгендей, маңыздылық үшін, оның ішінде Қордың қаржылық есептілігі деңгейінде маңыздылық үшін белгілі бір сандық шекті мәндерді орнаттық. Осы мәндердің көмегімен және сапалық факторларды ескере отырып, біз аудиттің көлемін, сондай-ақ аудиторлық шаралардың сипатын, мерзімдерін және көлемін анықтадық және егер болса (жеке және жиынтықта алынған) бұрмаланулардың тұтастай қаржылық есептілікке әсерін бағаладық.

Тұтастай алғанда Қордың қаржылық есептілігі деңгейіндегі маңыздылық	29,680,875 мың теңге
Біз оны қалай анықтадық	2024 жылдың 31 желтоқсандағы қаржылық активтер жиынының шамамен 0.8%
Маңыздылық деңгейін анықтау үшін қолданылған базалық көрсеткіштің негіздемесі	<p>Қор қаржы нарығын дамыту және нығайту жөніндегі мемлекеттік мекеме болып табылады. Қор қызметінің стратегиялық бағыттары екінші деңгейлі банктерді қаржылық қолдау және қаржы нарығын дамыту болып табылады. Табыстылық Қордың және оның басшылығының негізгі мақсаты емес. Сондықтан маңыздылықты анықтаудың базалық деңгейі қаржылық активтер болып табылады деген қорытындыға келеміз.</p> <p>Біз түсімнің шамамен 5% деңгейінде маңыздылықты анықтадық, бұл біздің кәсіби пайымдауымызша, маңыздылықтың қолайлы сандық шектерінің диапазонына түседі».</p>

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл, біздің кәсіби пайымдауымызға сәйкес, ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер тұтастай алғанда қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есеп беру туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері	Аудиттің негізгі мәселесі бойынша қандай аудиторлық рәсімдер жүргізілді
<p>Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мен салымдарға салынған инвестициялардың әділ құнын бастапқы мен кейінгі бағалау және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялардың бастапқы тану кезіндегі пайдалармен немесе шығындарды бағалау.</p> <p>Біз бұл сұрақты аудиттің негізгі мәселесі деп таныдық. Себебі, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мен салымдарға салынған инвестициялардың және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялардың бастапқы тану кезіндегі пайдалармен немесе шығындарды бағалау қалдықтардың маңыздылығы үшін және әділ құнды бағалау үшін қолданылатын басшылықтың пайымдаулары мен жорамалдары қажет ететіні үшін. Басшылық белсенді нарықта сатылмайтын әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мен салымдардың әділ құнын анықтау үшін дисконтталған ақша ағыны моделін пайдаланады.</p> <p>Қаржылық есептің келесі ескертпелерінде: 4, 7, 8 және 19 маңызды есептік бағалаулар және пайымдаулар, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға және салымдарға салынған инвестициялардың әділ құнын бағалауға және</p>	<p>Әділ құнды бағалау кезінде біз басқалармен қатар, келесі аудиторлық рәсімдерді орындадық:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Біз бастапқы және кейінгі бағалау кезінде қаржылық құралдардың әділ құнын өлшеуге арналған есеп саясатының ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкестігін бағаладық; • Біз басшылық бағалауларының негізділігін және әділ құнды анықтау үшін қолданылатын бағалау әдістерін бағаладық; • Біз пайдаланылған бағалау әдістерінің, пайымдаулардың және бағалаулардың негізділігін бағалау үшін аудитордың бағалау сарапшыларын тарттық; • Біз бастапқы құжаттармен және бақыланатын нарықтық деректермен салыстыру арқылы әділ құнды бағалау үшін пайдаланылған мәліметтерді тексердік. Тиісті ақпарат тікелей жалпыға қолжетімді ресурстардан алынғанын растадық; • Біз қаржылық құралдарды әділ құн иерархиясындағы деңгейлерге жатқызудың орындылығын талдадық. 2-деңгей үшін біз пайдаланылған мәліметтердің актив үшін тікелей немесе жанама түрде бақыланатынын бағаладық; • Біз жаңадан жасалған келісім-шарттар/меміелер үшін бастапқы құжаттармен әділ құнды бағалауда пайдаланылған деректерді қарап шықтық және салыстырдық; • Іріктеу негізде біз амортизация құны бойынша бағаналатын инвестициялардың бастапқы тану кезіндегі әділ құнын есептеп шықтық; • Іріктеу негізінде біз есепті күнгі пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мен салымдарға салынған инвестициялардың әділ құнын есептеп шықтық; • Біз қаржылық құралдардың әділ құнын бағалауда қолданылған әдістерінің алдыңғы есептік кезеңдерде қолданылған әдістермен сәйкестігін тексердік; • Инвестицияларды бастапқы тану кезіндегі пайда немесе шығын Қордың қаржылық есептілігінде дұрыс ұсынылғанын және ашылғанын тексердік.

Аудиттің негізгі мәселелері	Аудиттің негізгі мәселесі бойынша қандай аудиторлық рәсімдер жүргізілді
<p>амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялардың бастапқы тану кезіндегі пайдалармен немесе шығындарды бағалауға байланысты маңызды есеп саясаты және әділ құнға қатысты басқа да ақпарат табуға болады.</p>	<p>Біз Қаржылық есептің 4, 7, 8 және 19 ескертпелеріндегі маңызды есептік бағалаулар және пайымдауларды, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға және салымдарға салынған инвестициялардың әділ құнын бағалауға және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялардың бастапқы тану кезіндегі пайдалармен немесе шығындарға байланысты басқа да ақпаратты қарап шықтық және бағаладық.</p>

Өзге ақпарат

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты болады. Өзге ақпарат жылдық есепті қамтиды (бірақ қаржылық есептілікті және осы есеп туралы біздің аудиторлық есебімізді қамтымайды), және жылдық есеп» бізге аудиторлық есебіннің күнінен беріледі деп күтілуде.

Қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз өзге ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенім білдіретін қорытынды шығармаймыз.

Біздің қаржылық есептілік аудитін жүргізуімізге байланысты біздің міндетіміз жоғарыда көрсетілген өзге ақпаратпен танысу және өзге ақпарат пен қаржылық есептілік немесе аудит жүргізу барысында алған біздің білім арасында елеулі сәйкессіздік болуы және өзге ақпаратта басқа ықтимал маңызды бұрмаланулар болуы туралы мәселені қарау болып табылады.

Егер жылдық есеппен танысқан кезде біз онда елеулі бұрмалаушылық бар деген қорытындыға келсек, мұны корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізуіміз керек.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың, қаржылық есептілікке жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық осы қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалуы мен әділ ұсынылуы үшін және алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмаланулар жоқ қаржылық есептілікті дайындауға қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Қорды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Қордың қаржылық есептілігін дайындалуын қадағалауға жауапты.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте алаяқтық немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне ақылға қонымды сенімділіктің болуы және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығару болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулар болған жағдайда оларды әрқашан анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмалау алаяқтық әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, маңызды болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күдікшілікті сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалануы тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғарырақ, себебі алаяқтық әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, қасақана өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесінен тыс іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;
- Қордың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылған есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- біз басшылықтың есеп жүргізу үшін үздіксіз қызмет негізін қолдануының орындығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздік бар ма деген қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті түрде болмаса, пікірімізді өзгертуге тиістіміз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есеп жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- тұтастай алғанда, қаржылық есептіліктің ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ету үшін бақылаймыз;

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен өзара ақпараттық қатынастар жасаймыз, оларға өзге ақпараттан бөлек, жоспарланған аудиттің көлемі мен мерзімдерін, сондай ақ, аудит нәтижесінде туындаған маңызды ескертпелер туралы, оның ішінде, аудит барысында айқындалған ішкі бақылаудың маңызды жетіспеушіліктері туралы мәлімет береміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

7 - бет

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, оларға осы мәселелер туралы ақпаратты жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған кезде немесе өте сирек жағдайларда қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы керек деген қорытындыға келгенде, мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасының қоғамдық маңызды пайдасынан асып түседі деп негізді түрде болжауға болады деген жағдайлар кірмейді.

Нәтижелер бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есеп шығарылған тапсырманың жетекшісі – Айгуль Ахметова.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

PricewaterhouseCoopers

Бекітілді:

Азамат Конратбаев

Азамат Конратбаев
Басқарушы директор
«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС
(Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің
1999 жылғы 21 қазандағы № 0000005
Бас мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылды:

Айгуль Ахметова

Айгуль Ахметова
Партнер
Орындаушы аудитор
(2012 жылдың 27 тамыздың
№00000083 Аудитордың біліктілігі куәлігі)

2025 жылғы 27 ақпан
Алматы, Қазақстан

**«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық жағдай жөніндегі есеп**

<u>Қазақстандық мың теңгемен</u>	<u>Еск.</u>	<u>2024 ж. 31 желтоқсан</u>	<u>2023 ж. 31 желтоқсан</u>
АКТИВТЕР			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	6	1,030,777,118	926,351,321
Банктердегі салымдар	7	22,248,342	85,528,640
Пайда мен шығын арқылы әділ құны бойынша инвестициялар	8	273,449,562	256,108,739
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар	8	1,287,962,068	1,257,488,769
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	9	1,095,672,301	1,130,114,028
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер		167,233	215,171
Кейінге қалдырылған салық активтері	16	292,758,506	312,173,165
Ағымдағы табыс салығын алдын ала төлеу		7,485,934	7,455,369
Өзге активтер		35,428	34,120
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		4,010,556,492	3,975,469,322
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10	1,146,248,387	1,213,866,317
Өзге міндеттемелер		535,559	398,415
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		1,146,783,946	1,214,264,732
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	11	4,795,733,142	4,795,733,142
Қосымша төленген капитал		274	274
Жиналған шығын		(1,931,960,870)	(2,034,528,826)
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		2,863,772,546	2,761,204,590
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		4,010,556,492	3,975,469,322

Қор Басшылығының атынан 2025 жылдың 27 ақпанында қол қойылды:

Оспанов Е.С.
Басқарма төрағасы

Суанкупова А.Н.
Қаржы директоры

Есеналиев А.Б.
Бас бухгалтер

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Пайда немесе шығын және басқа жиынтық кіріс жөніндегі есеп

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Еск.	2024 ж.	2023 ж.
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер	12	191,424,966	204,929,724
Өзге пайыздық кірістер	12	20,627,749	22,086,729
Пайыздық шығыстар	12	(151,406,184)	(168,749,846)
Таза пайыздық маржа және өзге пайыздық кірістер		60,646,531	58,266,607
Кредиттік шығындар бойынша бағалау резерві	7, 8, 9	1,076,264	3,692,058
Кредиттік шығындарға арналған резервтен кейінгі таза пайыздық маржа және ұқсас кірістер		61,722,795	61,958,665
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері операцияларынан түсетін шығындарды алғандағы кірістер	13	33,269,299	57,319,325
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар	14	(1,961,676)	(1,756,496)
Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	15	(532,663)	(487,816)
Өзге операциялық кірістер/(шығыстар)		1,450	(124,286)
Салық салғанға дейінгі пайда		92,499,205	116,909,392
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	16	(13,517,977)	(24,814,537)
ЖЫЛ ҮШІН ТАЗА ПАЙДА		78,981,228	92,094,855
Өзге жиынтық кіріс:			
Жыл үшін өзге жиынтық кіріс		-	-
ЖЫЛ ҮШІН ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ		78,981,228	92,094,855
Акцияға шаққандағы базалық және бөлінген пайда (акцияға қазақстандық теңгемен)	11	159.98	186.54

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі есеп

Қазақстандық мың теңгемен	Еск.	Акционерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Жиналған шығын	Капитал жиыны
2023 ж. 1 қаңтардағы қалдық		4,795,733,142	248	(2,157,305,071)	2,638,428,319
Қосымша төленген капиталға бөлулер	10	-	26	-	26
Банктердегі салымдар бойынша (10,830,066) мың теңге сомасында салықтарды шегергендегі алдын ала өтеуден түскен кірістер	4,7,16	-	-	43,320,264	43,320,264
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктердегі салымдарды бастапқы тану кезінде 3,340,555 мың теңге сомасындағы салықтарды шегергендегі танылған дисконт	4,7,16	-	-	(13,362,219)	(13,362,219)
Өділ құн бойынша бағаланатын инвестициялар бойынша 7,537 мың теңге мөлшеріндегі салықтарды шегергенде және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестицияларға (269,336) мың теңге мөлшеріндегі салықтарды шегергендегі бастапқы кезінде танылған дисконт/премия,	4,8,16	-	-	1,047,195	1,047,195
Өзге бөлулер	4,8	-	-	(323,850)	(323,850)
2023 ж. үшін жиынтық кіріс жиыны		-	-	92,094,855	92,094,855
2023 ж. 31 желтоқсандағы қалдық		4,795,733,142	274	(2,034,528,826)	2,761,204,590
Банктердегі салымдарды және бағалы қағаздар бойынша (30,131,275) мың теңге сомасында салықтарды шегергендегі алдын ала өтеуден түскен кірістер	4,6,16	-	-	120,525,099	120,525,099
Банктердегі салымдарды бастапқы тану кезінде 2,379,748 мың теңге сомасындағы салықтарды шегергендегі танылған дисконт/премия	4,7,16	-	-	(9,518,991)	(9,518,991)
Өділ құн бойынша бағаланатын инвестициялар бойынша 223,031 мың теңге мөлшеріндегі салықтарды шегергенде және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестицияларға 21,631,814 мың теңге мөлшеріндегі салықтарды шегергендегі бастапқы кезінде танылған дисконт	4,8,16	-	-	(87,419,380)	(87,419,380)
2024 ж. үшін жиынтық кіріс жиыны		-	-	78,981,228	78,981,228
2024 ж. 31 желтоқсандағы қалдық		4,795,733,142	274	(1,931,960,870)	2,863,772,546

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есеп

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Еск.	2024 ж.	2023 ж.
Операциялық қызметтен ақша ағындары			
Алынған пайыздық кірістер		150,725,929	154,325,001
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша есептелетін инвестициялардан алынған пайда		21,133,525	20,377,728
Төленген пайыздар		(142,713,746)	(141,519,666)
Жұмыскерлермен есеп айырысулар		(1,735,437)	(1,501,318)
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілермен есеп айырысулар		(729,074)	(833,288)
Табыс салығын қоспағанда, төленген салықтар		(571)	(1,283)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен алынған ақшалай қаражат		26,680,626	30,847,174
<i>Операциялық активтердің таза (ұлғаюы)/кемуі:</i>			
- Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар		34,296,531	(65,976,477)
- Өзге активтер мен міндеттемелер		(180,607)	(159,624)
Операциялық қызметтен алынған/(пайдаланылған) таза ақша қаражаты		60,796,550	(35,288,927)
Инвестициялық қызметтен ақша ағындары			
Қаражатты салымдарға орналастыру		(14,931,162)	(19,739,347)
Орналастырылған салымдардан түсімдер		197,487,830	85,141,513
Инвестицияларды амортизациялық құны бойынша сатып алу		(280,023,170)	(215,174,947)
Инвестицияларды амортизациялық құны бойынша өтеуден түсімдер		181,625,973	213,524,630
Инвестицияларды пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша сатып алу		(1,153,662)	(39,339)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша инвестицияларды өтеуден түсетін түсімдер		36,662,762	12,940,352
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(6,311)	(19,844)
Инвестициялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты		119,662,260	76,633,018
Қаржылық қызметтен ақша ағындары			
Борыштық бағалы қағаздарды шығарудан түсімдер	10	233,862,987	361,799,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	10	(309,896,000)	(354,199,006)
Қаржылық қызметтен (пайдаланылған)/алынған таза ақшалай қаражат		(76,033,013)	7,600,104
Ақшалай қаражат пен оның баламаларының таза өсімі		104,425,797	48,944,195
Жыл басындағы ақшалай қаражат пен оның баламалары	6	926,351,321	877,407,126
Жыл аяғындағы ақшалай қаражат пен оның баламалары	6	1,030,777,118	926,351,321

1 Кіріспе

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ (бұдан әрі «Қор») Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес, «Қазақстанның орнықтылық қоры» акционерлік қоғамын құру туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 30 маусымдағы № 130 қаулысы негізінде құрылды. Қор Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес заңды тұлға болып табылады және өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, Жарғыға, Қордың ішкі қызметін реттейтін құжаттарға, Қордың органдары мен лауазымды тұлғаларының өз құзыреті шегінде белгіленген тәртіппен қабылданған шешімдеріне сәйкес жүзеге асырады.

Негізгі қызметі

Қор қызметінің түрлері:

- 1) екінші деңгейдегі банктерді қаржылық қолдау, оның ішінде тәртіптелген қарыздар беру (тәртіптелген облигацияларды сатып алу) арқылы және осы мақсаттарда екінші деңгейдегі банктермен және олардың акционерлерімен шарттар жасасу;
- 2) инвесторларды іздеу және жаңа инвесторға (инвесторларға) тәртіптелген облигацияларды (тәртіптелген борышты) айырбастау арқылы екінші деңгейдегі банктердің сатып алынған акцияларын сату;
- 3) қаражатты бағалы қағаздарға, сондай-ақ екінші деңгейдегі банктерде және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкісінде (бұдан әрі «ҚРҰБ») банктік шот және банктік салым шартының талаптарымен, оның ішінде ҚРҰБ бекіткен талаптармен орналастыру;
- 4) факторингтік операциялар: төлемеу тәуекелін қабылдай отырып, тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатып алушыдан төлемді талап ету құқықтарын сатып алу (екінші деңгейдегі банктерден банктік қарыздар бойынша талап ету құқықтарын сатып алу);
- 5) екінші деңгейдегі банктерге банктік қарыздарды кері беру болып табылады.

2024 және 2023 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ Қордың тікелей және түпкілікті бас ұйымы болды, Қордың түпкілікті бақылаушы тарапы Қазақстан Республикасы болды.

Заңды мекенжайы және қызмет жүргізу орны

Қор келесі заңды мекенжай бойынша тіркелген: А15С9Т5, Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Көктем-3 ықшамауданы, 21-үй.

Есептілікті ұсыну валютасы

Осы қаржылық есептілік қазақстандық мың теңгемен ұсынылған, ол Қордың функционалдық валютасы болып табылады.

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Дамушы елдердің нарықтары, соның ішінде Қазақстан нарығы, дамыған нарықтардың тәуекелдерінен өзгеше экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге ұшырайды. Қазақстанда бизнес жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер өзгеруі мүмкін. Қазақстанның келешек даму бағыты едәуір дәрежеде мемлекеттің салықтық және кредиттік-ақша саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге байланысты.

Қазақстан мұнай мен газды үлкен көлемде өндіріп, экспортқа шығаратынына байланысты, Қазақстанның экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағаларының өзгерістеріне ерекше сезімтал. Экономиканың жағдайына сондай-ақ ірі инфрақұрылымдық жобаларға және елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына арналған өртүрлі бағдарламаларына мемлекеттік шығыстар да елеулі әсер етеді.

Инфляция 2024 жылы салыстырмалы түрде тұрақты болып 2024 жылы желтоқсанда 8.6%-ға 2023 жылғы желтоқсандағы 9.8%-бен салыстырғанда төмендеді. Экономиканың өсімі 2023 жылғы 5.1%-бен салыстырғанда 2024 жылы 3.8%-ға дейін баяулады. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамы 2024 жылғы 31 желтоқсандағы 1 АҚШ доллары үшін 523.54 теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 1 АҚШ долларына 454.56 теңге).

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта (жалғасы)

Қор басшылығы экономикалық, саяси және геосаяси жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді қадағалап, жақын болашақта Қор бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қолдау үшін қажетті деп есептейтін шараларды қабылдайды. Алайда болған оқиғалардың салдары және олармен байланысты болашақ өзгерістер Қордың қызметіне өсер етуі мүмкін.

3 Есеп саясаты туралы елеулі ақпарат

Есептілікті ұсынудың негіздері

Бұл қаржылық есептілік ХҚЕС шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының («ХҚЕС») Бухгалтерлік есеп стандарттарына («ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттары») сәйкес дайындалған.

Бұл қаржылық есептілік қаржылық әділ құны бойынша қаржы құралдарын бастапқы тану үшін түзетілген тарихи құн есебінің негізінде, және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қайта бағалау негізінде жасалынған. Осы қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылатын есеп саясаты төменде келтірілген. Бұл қағидаттар, егер басқасы көрсетілмесе, ұсынылған барлық кезеңдерге дәйекті түрде қолданылды. 5-ескертпені қараңыз.

Бұл қаржылық есептілік меншікті капиталды немесе кредит беретін инвесторлар болып табылатын негізгі пайдаланушыларға арналған. Бұл қаржылық есеп берулер негізгі пайдаланушылардың іскерлік және экономикалық қызмет туралы жеткілікті білімі бар және ақпаратты тиісті түрде тексеріп, бағалай алады деп есептелінеді. Кейде білімді және мұқият пайдаланушылар осы қаржылық есептілік беруде көрсетілген күрделі экономикалық ақпаратты түсіну үшін кеңесшінің көмегіне мұқтаж болуы мүмкін.

Бұл қаржылық есептіліктің басты мақсаты басшылық өзінің негізгі пайдаланушылары үшін маңызды деп санайтын ақпаратты ғана ашу болып табылады. Басшылық маңызды ақпаратты маңызды емес ақпаратпен жасырмаудан, осы қаржылық есептік берудің түсініктілігіне нұқсан келтірмеуге тырысады. Тиісінше, тек маңызды есеп саясаты, сәйкесінше, ақпаратты ашу туралы қолданыстағы ескертпелерде ашылады.

Қаржылық жағдай туралы есеп баптарын өтімділік тәртібімен ұсыну.

Қордың нақты анықталған операциялық циклі жоқ, сондықтан Қор қаржылық жағдай туралы есепте қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді активтерді, ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді міндеттемелерді бөлек көрсетпейді. Оның орнына активтер мен міндеттемелер өтімділік ретімен көрсетіледі. Қаржы құралдарының өтеу мерзімі бойынша талдауы 17-ескертпеде берілген. Төмендегі кестеде 17-ескертпеде ұсынылған талдауға қосылмаған баптар бойынша есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 айға дейін немесе одан кейін өтелуі немесе өтелуі күтілетін сомалар туралы ақпарат берілген.

	2024 ж. 31 желтоқсан			2023 ж. 31 желтоқсан		
	Өтелуі/қайтарылуы күтілетін сомалар		Жиыны	Өтелуі/қайтарылуы күтілетін сомалар		Жиыны
Қазақстандық мың теңгемен	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 айдан кейін		есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 айдан кейін	
АКТИВТЕР						
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	292,758,506	292,758,506	-	312,173,165	312,173,165
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	-	167,233	167,233	-	215,171	215,171
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	7,485,934	7,485,934	-	7,455,369	7,455,369
Өзге активтер	35,428	-	35,428	34,120	-	34,120
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Өзге міндеттемелер	535,559	-	535,559	398,415	-	398,415

3 Есеп саясаты туралы елеулі ақпарат (жалғасы)

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

Қор банктердегі салымдар мен бағалы қағаздарға инвестицияларды инвестициялық қызметке жатқызады. Мұндай инвестициялар әдетте ұзақ мерзімді және саудаға арналмаған.

Сегменттік есептілік

Қордың қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған және «Сегменттік есептілік» ХҚЕС (IFRS) 8 мақсаттары үшін бір есеп беретін операциялық сегмент болып табылады. Операциялық сегмент Қор кірістер алатын немесе шығыстарды (Қор қызметінің басқа компоненттерімен операцияларға қатысты кірістер мен шығыстарды қоса алғанда) көтеретін коммерциялық қызметке тартылатын Қор қызметінің компоненті болып табылады, оның қызметінің нәтижелерін ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде операциялық шешімдер қабылдауға жауапты тұлға үнемі талдайды және оған қатысты қаржылық ақпарат қолжетімді. Қордың активтері Қазақстан Республикасының аумағында шоғырланған және Қор Қазақстан Республикасында жүргізлетін операциялардан табыс алады. 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор жалғыз сыртқы контрагентпен жасалған мәмілелерден Қор кірісінің кемінде 10 пайызынан асатын кіріс алған жоқ.

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері мен пайымдаулар

Қор бағалауды жүргізеді және қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға және келесі қаржы жылы активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына ықпал ететін болжамдар жасайды. Бағалаулар мен пайымдаулар басшылық тәжірибесінің және басқа факторлардың, соның ішінде басшылықтың пікірінше, ағымдағы жағдайларға байланысты негізді болып табылатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулердің негізінде үнемі талданады. Есеп саясатын қолдану барысында басшылық сондай-ақ пайымдаулар мен бағалауларды да қолданады. Қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаларға неғұрлым елеулі әсер ететін пайымдаулар және нәтижесі келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулер болуы мүмкін бағалаулар келесілерді қамтиды:

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау – бағалау әдістемесі, модельдер және бастапқы деректер қолданылатын маңызды бағалау. Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау әдістемесінің егжей-тегжейлері 17-ескертпеде көрсетілген. Келесі компоненттер кредиттік шығындарға арналған бағалау резервіне едәуір әсер етеді:

- күтілетін кредиттік шығындарды бағалау мақсатында қаржылық активтерді сегменттеу;
- күтілетін кредиттік шығындарды бағалау деңгейін анықтау: жеке құралдар негізінде немесе ұжымдық негізде;
- Қор қолданатын дефолт анықтасы;
- қамтамасыз етуді бағалау кезінде қабылданған пайымдауларды қоса алғанда, дефолт жағдайында шығынды бағалау;
- кредиттік тәуекелдің елеулі өсуін бағалау критерийлері;

Қор есептелген күтілетін кредиттік шығындар мен кредиттер бойынша нақты шығындар арасындағы алшақтықты азайту мақсатында модельдерді және модельдерге арналған бастапқы деректерді үнемі тексереді және растайды.

Қор күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін расталатын болжамды ақпаратты пайдаланды. 17-ескертпеде көрсетілгендей, Қор сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Standard & Poor's, Fitch, Moody's) рейтингтер жүйелері негізінде тәуекел деңгейлерін бағалауды пайдаланады. Ұйымдардың кредиттік рейтингін анықтау кезінде осы рейтингтік агенттіктер болжамды макроэкономикалық жорамалдарды және түрлі сценарийлерді ескереді. Осылайша, күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде кредиттік рейтингтердің деректерін есепке алғанда Қор сондай-ақ осы макроэкономикалық жорамалдар мен сценарийлерді ескереді.

2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дефолт ықтималдығын бағалаудың 10%-ға өсуі күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервінің қорытынды сомасының 243,874 мың теңгеге ұлғаюына әкелер еді (2023 ж. 31 желтоқсан: 188,898 мың теңгеге).

2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дефолт болған жағдайда шығын мөлшерінің 10%-ға өсуі күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервінің қорытынды сомасының 1,508 мың теңгеге ұлғаюына әкелер еді (2023 ж. 31 желтоқсан: 1,580 мың теңгеге). Дефолт жағдайында шығындар мөлшерінің 10%-ға ұлғаюының әсері тек сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар портфелі бойынша есептеледі.

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері және пайымдаулар (жалғасы)

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы

Кредиттік тәуекелдің едәуір арту фактісін анықтау үшін Қор есепті күнгі қаржы құралының қолданылу мерзімі ішінде дефолттың болу қаупін бастапқы тану күніндегі дефолттың болу қаупімен салыстырады. Бағалау барысында есепті күнгі кредиттік тәуекелдің нақты деңгейі емес, кредиттік тәуекелдің салыстырмалы ұлғаюы қарастырылады. Қор бірқатар факторларды, соның ішінде нақты клиенттер портфельдерінің мінез-құлық аспектілерін қоса алғанда, шамадан тыс шығындар мен күш-жігерсіз қолжетімді барлық негізделген және расталатын болжамды ақпаратты ескереді. Қор дефолт сәтіне дейін кредиттік тәуекелдің артуының мінез-құлықтық белгілерін және жеке құрал немесе портфель деңгейінде кредиттік тәуекелді бағалауға тиісті болжамды ақпараттың қосылуын анықтайды (17-ескертпе).

Егер барлық қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындар бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар ретінде бағаланса (2023 жылғы желтоқсанда сатып алынған және 12 айлық күтілетін кредиттік шығындар деп бағаланатын ипотекалық қарыздар бойынша жаңа ұзақ мерзімді талаптардан басқа), 2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резерві 13,524,368 мың теңгеге көбірек болар еді (2023 ж. 31 желтоқсан: 11,835,253 мың теңгеге көбірек).

Қаржы активтерінің бастапқы және кейінгі бағалаудағы әділ құны

Қор қаржылық құралдарды бастапқы тану кезінде әділ құны бойынша есептейді және кейіннен SPPI тестінен өтпеген қаржы құралдарын әділ құны бойынша есептейді. Қор егер мәмілелер үшін белсенді нарық болмаса нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша бағалауын анықтау үшін пайымдауды пайдаланады. Қор осы қаржы активтерінің нарықтық мөлшерлемелерін өсірім моделі арқылы тәуекелсіз мөлшерлемеге мен тәуекелдік премия қосу арқылы анықтайды. Қорытынды құн қаржы активтерінің шарттарына түзетіледі. Құралдардың әділ құны 19-ескертпеде көрсетілген.

Қор сонымен қатар серіктес банктерден сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды бастапқы тану бойынша талдау жасады. Қор ҚРҰБ бағдарламасы шеңберінде сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша талаптардың номиналды сомасы көрсетілген критерийлер бойынша нарықтың жекелеген сегментін болып олардың әділ құнын көрсетеді. 2023 жылы Қор басшылығы нарықтық мөлшерлемені анықтауда әділ құнды анықтау әдістемесіне жетілдірулер енгізді. Өзгерістер перспективті түрде енгізілді, себебі бағалау ХҚЕС 8-ге сәйкес пайымдама болып табылады.

Кейінге қалдырылған салық активін тану

Танылған кейінге қалдырылған салық активі болашақ пайдаға салынатын салыққа қарсы есептелуі мүмкін пайдаға салынатын салықтың сомасын білдіреді және қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активі тиісті экономикалық тиімділікті пайдалану мүмкін болатын дәрежеде ғана танылады. Болашақ салық салынатын пайданы және болашақта есепке жатқызылуы мүмкін салық шегерімдерінің сомасын анықтау орта мерзімді бизнес-жоспарға және оны болашақта экстраполяциялау нәтижелеріне негізделген. Бизнес-жоспар осы жағдайларда негізделген деп саналатын күтулерге негізделген.

ХҚЕС (IAS) 12 сәйкес болашақ салық салынатын ықтимал пайданы бағалау - өтемақыны алу ықтималдығы туралы жеткілікті дәлелдер болған жағдайда, Қордың кейбір активтерінің баланстық құнынан асатын сомада өтелуін көздеуі мүмкін. Қор өтеу ықтималдығы салық салу мөлшерлемесін ескере отырып, номиналды құны мен баланстық құны арасындағы айырма мөлшерінде жоғары деп бағаланатын салымдар мен борыштық бағалы қағаздарға инвестицияларға қатысты кейінге қалдырылған салық активін таниды (16-ескертпе).

Байланысты тараптармен операцияларды бастапқы тану

Өзінің күнделікті қызметі барысында Қор ҚРҰБ қаулыларына сәйкес операциялар жүргізеді. ХҚЕС (IFRS) 9 бойынша қаржылық құралдар бастапқыда әділ құны бойынша танылуы тиіс. Мұндай операциялар үшін белсенді нарық болмаған жағдайда, операциялардың нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша жүргізілгенін анықтау мақсатында пайымдаулар қолданылады. Пайымдаудың негізі ретінде тиімді нарықтық мөлшерлеменің талдауы қолданылады.

2024 жылы Қор капиталда банктердегі салымдар мен бағалы қағаздарды мерзімінен бұрын өтеуден түскен 120,525,099 мың теңге кейінге қалдырылған салықты шегергендегі табысты капиталда мойындады (2023: 43,320,264 мың теңге). Қор ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарын талдап, баланстық құн мен ақшалай түсім арасындағы айырмашылықты мәні бойынша тікелей бас ұйымнан үлестіруі ретінде қарастырды.

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері және пайымдаулар (жалғасы)

2024 жылы Қор мемлекеттік бағдарламалар негізінде банктердегі салымдарды орналастыру нәтижесінде кейінге қалдырылған салықты шегергеннен кейін 6,184,714 мың теңге (2023: 13,362,219 мың теңге) бастапқы тану салдарынан шығынды капиталда мойындады және салымдарды өзгертуге байланысты 3,334,277 мың теңге (2023: жоқ) салықты шегергеннен кейін модификациялық шығынды капиталда мойындады. Сонымен қатар, корпоративтік облигацияларды сатып алу нәтижесінде 87,419,380 мың теңге (2023: пайда 1,047,195 мың теңге) салық мерзімін шегергеннен кейін бастапқы тану салдарынан шығынды капиталда мойындады.

Қор бастапқы тану кезіндегі әділ құнын нарықтық бағалар негізінде анықтады. Қор ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарын талдап, әділ құн мен ақшалай төлемді арасындағы арасындағы айырмашылықты мәні бойынша тікелей бас ұйымға үлестіруі ретінде қарастырды. Бұл инвестициялардың әділ құнын бағалау кезінде Қор әрбір тараптың несиелік тәуекелдерін пайдаланды. Тәуекелсіз пайыздар ретінде Қазақстандық қазынашылық бағалы қағаздар мөлшерлемелері алынып, несиелік тәуекелге және/немесе кредиттік спрэдке түзетілді. Байланысты тараптармен мәмілелерге қатысты талаптар 20-ескертпеде көрсетілген.

5 Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап келесі қайта қаралған стандарттар және түзетулер Қор үшін міндетті болды:

- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалға алу: сату және кері жалға алуға байланысты міндеттемелер» түзетулері (2022 жылғы 22 қыркүйекте шығарылған және 2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- Міндеттемелерді қысқа және ұзақ мерзімге жіктеу – ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері (алғаш рет 2020 жылдың 23 қаңтарында шығарылып, кейіннен 2020 жылдың 15 шілдесінде және 2022 жылдың 31 қазанда өзгертілген, 2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- ХҚЕС (IAS) 7 «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» және ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашу: жабдықтаушыны қаржыландыру келісімдері» түзетулері (2023 жылдың 25 мамырында шығарылған).

Жоғарыда аталған түзетулер Қордың қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

2025 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге міндетті болып табылатын және Қор алдын ала қабылдамаған бірқатар жаңа стандарттар мен интерпретациялар жарияланды.

- ХҚЕС (IAS) 21 «Айырбастау мүмкіндігінің шектелуі» түзетулер (2023 жылдың 15 тамызында шығарылған және 2025 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- Қаржылық құралдардың классификациясы мен бағалау талаптарына түзетулер — ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері (2024 жылдың 30 мамырында шығарылған және 2026 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептілікті ұсыну және ақпаратты ашу» (2024 жылдың 9 сәуірінде шығарылған және 2027 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 19 «Қоғамдық есепсіз еншілес ұйымдар: ақпаратты ашу» (2024 жылдың 9 мамырында шығарылған және 2027 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 14 «Нормативтік кейінге қалдыру шоттары» (2014 жылдың 30 қаңтарында шығарылған).
- ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IAS) 28 түзетулері – «Инвестор мен оның қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы активтерді сату немесе салу» (2014 жылдың 11 қыркүйегінде шығарылған және ХҚЕС бойынша Кеңес белгілейтін күннен басталатын жылдық кезеңдерге күшіне енеді).
- ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарын жыл сайын өзгерістер (2024 жылдың шілдесінде шығарылған және 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді).

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

6 Ақшалай қаражат пен оның баламалары

<i>Қазақстанның мың теңгемен</i>	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
ҚРҰБ-дегі ағымдағы шоттар	958,781,081	839,176,225
«Кері РЕПО» операциялары	71,644,985	86,747,224
ҚРҰБ мен банктердегі қысқа мерзімді банктердегі салымдар	357,781	434,743
ҚРҰБ-дегі инвестициялық шот	506	509
Басқа банктердегі ағымдағы шоттар	163	29
Инвестициялық шот	(7,398)	(7,409)
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв		
Ақшалай қаражат пен оның баламалары жиыны	1,030,777,118	926,351,321

Ақшалай қаражат пен оның баламалары – қолма-қол ақшаның белгілі бір мөлшеріне оңай айырбасталатын және құнның шамалы өзгеруіне ұшырайтын баптар. Ақшалай қаражат пен оның баламалары бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз барлық банктердегі салымдарды және кері РЕПО қамтиды. Балу кезінде үш айдан астам кезеңге пайдалану бойынша өздеріне қатысты шектеулер бар қаражат қаржылық жағдай туралы есепте де, ақшалай қаражаты қозғалысы туралы есепте де ақшалай қаражат пен оның баламалары құрамынан шығарылады. Ақшалай қаражат пен оның баламалары амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі, себебі (i) олар шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұсталады және бұл ақша ағындары тек борыштың негізгі сомасы пен пайыздар есебіне төлемдерді ғана білдіреді және (ii) олар пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жатқызылмаған.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау мақсатында ақша қаражаты мен ақша қаражатының балама қалдықтары 1-кезеңге енгізілген (2023: 1-кезеңге енгізілген). ККШ бағалау тәсілі 17-ескертпеде сипатталған.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 27 тамыздағы №614 қаулысымен бекітілген ұлттық валютада (теңге) орналастырылған жеке тұлғалардың салымдары бойынша өтемақы (сыйақы) төлеу қағидаларын орындау шеңберінде 2023 жылғы наурызда Қор Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінен қаражат алды. Бұл қаражат екінші деңгейдегі банктерге аударылды. Жеке тұлғалардың салымдары бойынша алынған және аударылған өтемақы (сыйақы) сомасы 153,325,937 мың теңгені құрады.

РЕПО келісімдерін қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қамтамасыз етілуі жоқ. ҚҰБ Орталық контрагент ретінде репо операциялары бойынша кепілгер болып табылады және барлық тәуекелдерді өз мойнына алады. Орталық контрагент қатысатын репо операциялары бойынша Қордың сату немесе қайта кепілге салуға құқығы жоқ. Банктердегі салымдар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің талдауы 17-ескертпеде көрсетілген. Қатысты тараптармен операциялар туралы ақпарат 20-ескертпеде ашылған.

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

7 Банктердегі салымдар

Қазақстанның мың теңгемен	Орналас- тыру күні, жыл	Өтеу күні, жыл	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктегі салымдар	2018 – 2024	2036 – 2052	10.87% -18.59%	16,542,519	64,660,664
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктегі салымдар	2018	2045	13.05% -15.16%	6,000,080	21,063,642
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде				(294,257)	(195,666)
Банктердегі салымдар жиыны				22,248,342	85,528,640

Салымдар банктерге орналастырылған кезде, Қор қарыздар беріп, банктер-контрагенттерге ақша қаражаттарын орналастырады. Банктердегі салымдар амортизацияланған құн бойынша есепке алынады, егер: (i) олар шартты ақша ағындарын алу мақсатында ұсталып, бұл ақша ағындары тек негізгі сома мен пайыздарды төлеуден тұратын болса, және (ii) олар қайта бағалану санатына жатқызылмаса.

(а) Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктегі салымдар

Төмендегі кестеде кредиттік тәуекел деңгейлері негізінде 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі салымдардың кредиттік сапасына талдау, сондай-ақ күтілетін кредиттік шығындарды бағалау мақсатында оларды үш саты бойынша көрсету ұсынылған. Қор пайдаланатын кредиттік тәуекелді сатылар бойынша жіктеу жүйесінің сипаттамасы, соның ішінде дефолтты және басқа банктердегі қаражат қалдықтарына қатысты кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын анықтау 17-ескертпеде келтіріледі.

Қазақстанның мың теңгемен	1-саты	2-саты	3-саты	2024 ж. 31 желтоқсан
Банктерде амортизацияланған құн бойынша орналастырылған салымдар				
<i>Кредиттік рейтингі</i>				
- ВВВ- бастап ВВВ+ дейін	4,635,821	-	-	4,635,821
- ВВ- бастап ВВ+ дейін	10,421,057	-	-	10,421,057
- В- бастап В+ дейін	631,170	260,049	-	891,219
- рейтингі жоқ	-	566,173	28,249	594,422
Жалпы баланстық құны	15,688,048	826,222	28,249	16,542,519
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде	(54,763)	(211,245)	(28,249)	(294,257)
Баланстық құны	15,633,285	614,977	-	16,248,262

Қазақстанның мың теңгемен	1-саты	2-саты	3-саты	2023 ж. 31 желтоқсан
Банктерде амортизацияланған құн бойынша орналастырылған салымдар				
<i>Кредиттік рейтингі</i>				
- ВВ- бастап ВВ+ дейін	62,730,072	-	-	62,730,072
- В- бастап В+ дейін	923,575	6,967	-	930,542
- рейтингі жоқ	971,252	419	28,379	1,000,050
Жалпы баланстық құны	64,624,899	7,386	28,379	64,660,664
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде	(165,183)	(2,104)	(28,379)	(195,666)
Баланстық құны	64,459,716	5,282	-	64,464,998

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

7 Банктердегі салымдар (жалғасы)

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі салымдар қалдықтары кепілге қойылмайды. Күтілетін кредиттік шығындар (ККШ) резервіне төменде көрсетілген бірқатар факторлар әсер етеді:

- 1-саты мен 2 немесе 3-сатылар арасындағы ауыстыру, себебі қалдықтар бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы (немесе азаюы) немесе 12 ай ішінде немесе бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындардың кейінгі артуымен (немесе төмендеуімен) кезең ішінде құнсыздануы орын алған;
- кезең ішінде танылған жаңа қаржы құралдары үшін қосымша резервтер құру, сондай-ақ кезең ішінде танылуы тоқтатылған қаржы құралдарына қатысты оларды азайту;
- күтілетін кредиттік шығындар модельдерінің бастапқы деректерін жүйелі жаңарту нәтижесінде туындайтын, кезең ішінде дефолт ықтималдығы («PD»), дефолт кезіндегі берешек («EAD») және дефолт кезіндегі шығын («LGD») көрсеткіштеріндегі күтілетін кредиттік шығындарды бағалауға әсер ету;
- уақыт өте келе күтілетін кредиттік шығындардағы дисконттың амортизациясы, себебі күтілетін кредиттік шығындар келтірілген құн негізінде бағаланады;
- кезең ішінде танылуы тоқтатылған қаржы активтері және кезең ішінде есептен шығарылған активтерге қатысты бағалау резервтерін есептен шығару.

Төмендегі кестеде осы факторлардың әсерінен 2024 және 2023 жылдары болған күтілетін кредиттік шығындар мен банктердегі салымдардың жалпы баланстық құны бойынша резервтегі өзгерістер түсіндіріледі:

Қазақстандық мың теңгемен	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв				Жалпы баланстық құны			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
Амортизацияланған құны бойынша банктердегі салымдар								
2024 ж. 1 қаңтарда	(165,183)	(2,104)	(28,379)	(195,666)	64,624,898	7,387	28,379	64,660,664
Конвертация в күтілетін кредиттік шығындар (1-кезеңнен 2-кезеңге ауысу)	812	(812)	-	-	(1,241,816)	1,241,816	-	-
12 айлық күтілетін кредиттік шығындарға конвертациялау (2 және 3-кезеңдерден 1-кезеңге ауысу)	(1,925)	1,925	-	-	6,967	(6,967)	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған Күтілетін кредиттік шығындар моделінің болжамындағы өзгерістер	(272)	-	-	(272)	78,267	-	-	78,267
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің болжамындағы өзгерістер	26,395	(40,374)	-	(14,339)	-	-	-	-
Кезең ішінде мойындауды тоқтату	88,428	-	-	88,428	(47,981,710)	-	-	(47,981,710)
Басқа өзгерістер	(3,018)	(169,520)	130	(172,408)	201,442	(416,014)	(130)	(214,702)
2024 ж. 31 желтоқсанда	(54,764)	(211,245)	(28,249)	(294,257)	15,688,048	826,222	28,249	16,542,519
2023 ж. 1 қаңтарда	(175,537)	(71,665)	(28,420)	(275,622)	68,816,827	170,379	28,420	69,015,626
Ауыстыру:								
- Бүкіл мерзім үшін ККШ (1-сатыдан 2-сатыға)	(69,835)	69,835	-	-	163,773	(163,773)	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	(12,947)	-	-	(12,947)	2,773,705	-	-	2,773,705
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	83,055	-	-	83,055	-	-	-	-
Кезең ішінде тануды тоқтату	10,081	(274)	41	9,848	(7,129,407)	781	(41)	(7,128,667)
2024 ж. 31 желтоқсанда	(165,183)	(2,104)	(28,379)	(195,666)	64,624,898	7,387	28,379	64,660,664

7 Банктердегі салымдар (жалғасы)

(б) Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі салымдар

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі салымдар ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша банктік салымдарға инвестицияларды қамтиды. Бұндай инвестициялар SPPI (тек негізгі сома мен пайыздарды ғана төлеу) критерийіне сәйкес келмейді, себебі ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша банктік салымдардың сыйақысы белгіленбеген, өйткені банктер аталған бағдарлама шеңберінде қайта қаржыландырылған әрбір ипотекалық қарыз бойынша мемлекеттік баж және бағамдық айырма бойынша шығындарды жабу үшін сыйақыны ішінара немесе толық ұстап қалады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі салымдар әділ құны бойынша танылады, ол сондай-ақ кредиттік тәуекелге байланысты тиісті есептен шығаруды көрсетеді және Қордың ең жоғары кредиттік тәуекелі туралы ең дәл ақпаратты береді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы банктердегі салымдардың жиынтық сомасынан 3 банк контрагент 8,972,547 мың теңгені (2023 ж.: 65,185,507 мың теңге) немесе барлық банктердегі салымдардың жалпы сомасының 40.33%-ын құрайды (2023 ж.: 76.21%).

19-ескертпеде банктердегі салымдардың әділ құнының бағалауы ашып көрсетілген. Банктердегі салымдардың пайыздық мөлшерлемелерінің талдауы 17-ескертпеде берілген. Байланысты тараптармен жасалған операциялар туралы ақпарат 20-ескертпеде ашып көрсетілген.

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар	1,287,962,068	1,257,488,769
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша инвестициялар	273,449,562	256,108,739
Бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны	1,561,411,630	1,513,597,508

Қаржы активтерін сатып алу және сату, белгілі нарық үшін заңмен немесе іскерлік әдет-ғұрыппен белгіленген мерзімде жеткізілуі мәміле жасалған күні («стандартты шарттармен» сатып алу және сату), яғни өткізілген күні көрсетіледі. Қордың бизнес-модель және ақша ағындарының сипаттамалары негізінде Қор бағалы қағаздарға инвестицияларды амортизацияланған құны бойынша және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жатқызады. Бағалы қағаздар амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі, егер олар шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұсталса, бұл ақша ағындары тек борыштың негізгі сомасының және пайыздардың есебіне төлемдерді білдіреді.

Егер борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша көрсету критерийлеріне сәйкес келмесе, олар пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетіледі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы бағалы қағаздарға инвестициялардың жиынтық сомасынан 3 контрагент 222,246,726 мың теңгені (2023 ж.: 214,745,271 мың теңге) немесе барлық бағалы қағаздарға инвестициялар жалпы сомасының 14.68%-ын құрайды (2023 ж.: 14.19%).

Күтілетін кредиттік шығындарды өтеу. Болжамдар негізінде Қор амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық құралдармен байланысты күтілетін кредиттік шығындарды бағалайды. Қор күтілетін кредиттік шығындарды бағалап, әрбір есепті күнге кредиттік шығындарға арналған бағалау резервін таниды. Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау мыналарды көрсетеді: (i) болуы мүмкін нәтижелер ауқымын бағалау арқылы анықталған объективті және ықтималдық есебімен өлшенген сома, (ii) ақшаның уақытша құны және (iii) өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар және болжамды болашақ экономикалық жағдайлар туралы, есепті күні шамадан тыс шығындар мен күш-жігерсіз қолжетімді, негізделген және расталған барлық ақпарат. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын үлестік құралдар қаржылық жағдай туралы есепте күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервін шегеріп ұсынылады.

Қордың кредиттік шығындарды кредиттік тәуекелдің едәуір артуы сипаттамасы 17-ескертпеде көрсетілген. Егер Қор қаржылық активтің құнсызданғанын анықтаса, актив 3-кезеңге ауыстырылады және оның күтілетін кредиттік шығындары күтілетін мерзімі ретінде бағаланады. Қордың құнсызданған активтерді және дефолттың анықтамасы туралы түсініктеме алу үшін 17-ескертпені қараңыз. 17-ескертпеде күтілетін кредиттік шығындардың бағалау кезінде пайдаланылатын деректер, жорамалдар және есептеу әдістері туралы ақпарат көрсетілген.

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Қаржы активтерін тануды тоқтату. Қор өтеудің барлық практикалық нұсқаларын пайдаланған және мұндай активтерді өтеуді күтудің негізсіз екенін анықтаған кезде қаржы активтер толық немесе ішінара тануы тоқтатылады. Есептен шығару тануды тоқтатуды білдіреді.

Төмендегі кестелерде 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалы қағаздарға инвестициялар санаттар мен бағалау кластары бойынша көрсетілген:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Өтеу күні, жыл	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалы қағаздар	Амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздар	Жиыны
Корпоративтік облигациялар	2025–2052	273,449,562	1,141,514,939	1,414,964,501
Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	2026–2038	-	148,597,486	148,597,486
2024 ж. 31 желтоқсандағы бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны (әділ құны немесе жалпы баланстық құны)		273,449,562	1,290,112,425	1,563,561,987
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде		-	(2,150,357)	(2,150,357)
2024 ж. 31 желтоқсандағы бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны		273,449,562	1,287,962,068	1,561,411,630

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Өтеу күні, жыл	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалы қағаздар	Амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздар	Жиыны
Корпоративтік облигациялар	2024–2052	256,108,739	1,111,118,116	1,367,226,855
Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	2026–2038	-	148,069,166	148,069,166
2023 ж. 31 желтоқсандағы бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны (әділ құны немесе жалпы баланстық құны)		256,108,739	1,259,187,282	1,515,296,021
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде		-	(1,698,513)	(1,698,513)
2023 ж. 31 желтоқсандағы бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны		256,108,739	1,257,488,769	1,513,597,508

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

(а) Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар

Қазақстандық мың теңгемен	Сатып алу күні, жыл	Өтеу күні, жыл	Номиналды Мөлшер-леме	Нарықтық мөлшерлеме 2024 ж. 31 желтоқсан	Нарықтық мөлшерлеме 2023 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
Кредиттік рейтингі ВВ болып табылатын екінші деңгейдегі банктердің реттелген облигациялары	2017 – 2018	2032	4.00%	13.71%	-	224,451,352	-
Кредиттік рейтингі ВВ- болып табылатын екінші деңгейдегі банктердің реттелген Облигациялары	2017	2040	0.10%	13.82%	14.33% - 14.92%	27,049,640	236,999,968
Кредиттік рейтингі В болып табылатын екінші деңгейдегі банктердің реттелген облигациялары	2020	2035	4.00%	15.13%	-	21,635,920	-
Кредиттік рейтингі В- болып табылатын екінші деңгейдегі банктердің реттелген облигациялары	2020	2035	4.00%	-	16.70% - 12.87%	-	18,633,131
«Қазақстан тұрғын үй компаниясы» АҚ	2019 – 2024	2049 – 2052	0.10 %	12.63 – 12.65%	12.95%	312,650	475,640
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалы қағаздар жиыны						273,449,562	256,108,739

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар корпоративтік бағалы қағаздарға инвестицияларды қамтиды. Бұндай инвестициялар SPP1 критерийіне (тек негізгі сома мен пайыздардың төлемдері) сәйкес келмейді. Бастапқы тану кезінде бұл инвестициялар әділ құны бойынша көрсетілген және инвестицияларды бағалау ұқсас құралдар үшін бақыланатын көздерден алынған деректерді пайдалана отырып, шарттық ақша ағындарын дисконттау арқылы жүзеге асырылған. Сатып алу құны мен әділ құн арасындағы айырмашылық капитал құрамындағы мөмілелер бойынша шығын ретінде танылды, себебі Тұжырымдамалық негіздерге сәйкес қаржылық есептілікті дайындау үшін меншік иелерінің пайдасына бөлу және олардың тарапынан жарналар пайдадан немесе шығыннан алынып тасталады және капитал құрамында танылады (4-ескертпе).

Бұл инвестицияларды бір мезгілде бірқатар шарттарды орындаған кезде, олардың бірі ҚРҰБ және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің мақұлдауын алу болып табылатын эмитенттің бес жыл өткеннен кейін мерзімінен бұрын сатып алуына құқылы. Қор инвестицияларды мерзімінен бұрын сатып алу туралы талап қоюға құқылы емес.

«Қазақстан тұрғын үй компаниясы» АҚ-ға инвестициялар мен эмитенттері бірқатар шарттарды орындаған және ҚРҰБ және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің («Агенттік») мақұлдауын алған инвестициялардан басқа, жоғарыда ұсынылған инвестициялар бір және/немесе бірнеше шектеу бұзылған жағдайда эмитенттердің жай акцияларына айырбасталуы мүмкін. Шектеулер капиталдың жеткіліктілік коэффициенттерін міндетті түрде орындаумен және эмитенттің басшы қызметкерлері мен оның акционерлері тарапынан эмитенттердің активтерін шығару бойынша іс қимыл фактілерінің болмауымен ұсынылған. Шектеулер (ковенанттар) Эмитентте оң айырма және әлеуетті капиталды түзетулер болған мерзімде Эмитентке қолданылады және Агенттік оң айырма және (немесе) капиталды әлеуетті түзетулер есептелетін әрбір актив бойынша Эмитенттің оң айырманы және капиталды әлеуетті түзетулерді нөлге дейін жеткізу жөніндегі міндеттемелерін орындау фактісін таныған күннен бастап күші жойылады. Айырбастау коэффициенті бір инвестиция құнының эмитенттің бір акциясының қалдық құнына қатынасы болып табылады. Жай акцияларға айырбастау осындай айырбастау үшін қандай да бір сыйақы төлеусіз жүзеге асырылады және оны ҚРҰБ/Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің басқармасы мақұлдауы тиіс.

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Төменде көрсетілген опциондар жоғарыда келтірілген инвестицияларға енгізілген:

- Қордың опционы - бір және/немесе бірнеше шектеу бұзылған жағдайда ҚРҰБ/Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі басқармасының мақұлдауын алған жағдайда инвестицияларды эмитенттің жай акцияларына айырбастауды жүзеге асыру;
- Эмитенттердің опционы - бес жыл өткеннен кейін инвестицияларды мерзімінен бұрын сатып алуды жүзеге асыру.

Бұл опциялар негізгі борыштық құралдармен тығыз байланысты емес енгізілген туынды құралдардың сипаттамаларын көрсетеді. Айырбасталатын борыштық құралдағы эмиссиялық бағалы қағаздарға айырбастауға тән құқықтың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдері құралды ұстаушының көзқарасы бойынша негізгі борыштық құралмен тығыз байланысты емес. Бұл құралдар капиталды тарту нұсқаларының бірі болып табылады, бұл банктерге капиталдың жеткіліктілік коэффициенттерін күшейту арқылы капиталдың реттеуші талаптарын орындауға мүмкіндік береді. Осыған байланысты осы инвестициялар SPPI критерийіне сәйкес келмейді және ПШӘҚ бойынша ескеріледі.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялар кепілге салынбайды.

(б) Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Сатып алу күні, жыл	Өтеу күні, жыл	Номиналды мөлшерлеме	Нарықтық мөлшерлеме	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
Мемлекеттік және квазимемлекеттік сектор компанияларының облигациялары	2019 – 2024	2026 – 2041	0.15% – 10.75%	8.52% – 15.83%	1,108,656,815	1,083,328,443
Екінші деңгейдегі банктердің облигациялары	2018 – 2023	2025 – 2045	0.10% – 17.50%	12.03% – 20.69%	181,455,610	175,858,839
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде					(2,150,357)	(1,698,513)
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар жиыны					1,287,962,068	1,257,488,769

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Төмендегі кестелерде 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздардың кредиттік тәуекел деңгейлері негізіндегі кредиттік сапасын талдау ұсынылған, сондай-ақ күтілетін кредиттік шығындарды бағалау мақсаттары үшін үш саты бойынша көрсетілген. Қор пайдаланатын деңгейлер бойынша кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесінің сипаттамасы және дефолтты және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарға қатысты кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін анықтауды қоса алғанда, күтілетін кредиттік шығындарды бағалау тәсілі 17-ескертпеде келтірілген. Төмендегі кестеде амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздардың баланстық құны сондай-ақ 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың осы активтер бойынша кредиттік тәуекелге барынша ұшырағыштығын көрсетеді:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	1-саты	Жиыны 2024 ж. 31 желтоқсан
Екінші деңгейдегі банктердің облигациялары		
- BB- бастап BB+ дейін	176,340,221	176,340,221
- B- бастап B+ дейін	5,115,389	5,115,389
Жалпы баланстық құн	181,455,610	181,455,610
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде	(837,637)	(837,637)
Баланстық құны	180,617,973	180,617,973
Мемлекеттік және квазимемлекеттік сектор компанияларының облигациялары		
- BBB- бастап BBB+ дейін	1,108,656,815	1,108,656,815
Жалпы баланстық құн	1,108,656,815	1,108,656,815
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(1,312,720)	(1,312,720)
Баланстық құн	1,107,344,095	1,107,344,095
<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	1-саты	Жиыны 2023 ж. 31 желтоқсан
Екінші деңгейдегі банктердің облигациялары		
- BB- бастап BB+ дейін	170,796,503	170,796,503
- B- бастап B+ дейін	5,062,336	5,062,336
Жалпы баланстық құн	175,858,839	175,858,839
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде	(1,063,835)	(1,063,835)
Баланстық құны	174,795,004	174,795,004
Мемлекеттік және квазимемлекеттік сектор компанияларының облигациялары		
- BBB- бастап BBB+ дейін	1,083,328,443	1,083,328,443
Жалпы баланстық құн	1,083,328,443	1,083,328,443
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(634,678)	(634,678)
Баланстық құн	1,082,693,765	1,082,693,765

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздар қамтамасыз етілмеген.

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Төмендегі кестелерде 2024 және 2023 жж. ішінде болған, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар үшін күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтегі мен жалпы баланстық құнындағы өзгерістер түсіндіріледі:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	Жалпы баланстық құн
	1-саты	1-саты
Екінші деңгейдегі банктердің облигациялары		
2024 ж. 1 қаңтарда	(1,063,835)	175,858,839
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	275,814	
Есептелген пайыздар мен дисконттың амортизациясындағы өзгерістер	(49,616)	5,596,771
2024 ж. 31 желтоқсанда	(837,637)	181,455,610

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	Жалпы баланстық құн
	1-саты	1-саты
Екінші деңгейдегі банктердің облигациялары		
2023 ж. 1 қаңтарда	(1,724,408)	162,119,058
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(60,155)	10,698,595
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	738,618	-
Есептелген пайыздар мен дисконттың амортизациясындағы өзгерістер	(17,890)	3,041,186
2023 ж. 31 желтоқсанда	(1,063,835)	175,858,839

<i>В тысячах казахстанских тенге</i>	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	Жалпы баланстық құн
	1-саты	1-саты
Мемлекеттік және квазимемлекеттік сектор компанияларының облигациялары		
2024 ж. 1 қаңтарда	(634,678)	1,083,328,443
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	(211,418)	180,545,418
Есептелген пайыздар мен дисконттың амортизациясындағы өзгерістер	36,061	(177,262,872)
2024 ж. 1 қаңтарда	(435,411)	-
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	(67,274)	22,045,826
На 31 декабря 2024 г.	(1,312,720)	1,108,656,815

8 Бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	Жалпы баланстық құн
	1-саты	1-саты
Мемлекеттік және квазимемлекеттік сектор компанияларының облигациялары		
2023 ж. 1 қаңтарда	(574,158)	1,049,016,022
Күтілетін кредиттік шығындар моделінің жорамалдарындағы өзгерістер	(110,333)	-
Есептелген пайыздар мен дисконттың амортизациясындағы өзгерістер	49,813	34,312,421
2023 ж. 31 желтоқсанда	(634,678)	1,083,328,443

9 Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар

Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар серіктестер банктерден алынатын ипотекалық несиелер шарттарына сәйкес төлемдер сомаларын қамтиды. Серіктес банктер берген ипотекалық кредиттер Бағдарламаның талаптарына сәйкес келетін жеке тұлғаларға, Қазақстан Республикасының азаматтарына берілген.

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптардың жалпы баланстық құны,	1,095,687,387	1,130,129,827
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергенде	(15,086)	(15,799)
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар жиыны	1,095,672,301	1,130,114,028

Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ипотекалық қарыздар бойынша серіктес банктерден сатып алынған талап ету құқықтарын қамтиды. Осы талаптар бастапқыда әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құн («АҚ») негізгі борыш төлемін шегеріп, бірақ өскен пайыздарды қоса алып, ал қаржылық активтер үшін – күтілетін кредиттік шығындар үшін кез келген бағалау резервін шегергендегі бастапқы тану кезіндегі қаржы құралының құнын білдіреді. Өскен пайыздар мәміле шығындарын бастапқы тану кезінде кейінге қалдырылған амортизацияны, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, өтеу сомасынан кез келген сыйлықақыларды немесе дисконтты қамтиды. Өскен пайыздық кірістер мен өскен пайыздық шығыстар, оның ішінде өскен купондық кіріс және амортизацияланған дисконт немесе сыйлықақы (бар болған жағдайда беру кезінде кейінге қалдырылған комиссияны қоса алғанда) жеке көрсетілмейді, қаржылық жағдай туралы есептің тиісті баптарының баланстық құнына енгізіледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі – бұл әр кезеңде құралдың баланстық құнына тұрақты пайыздық мөлшерлемені (тиімді пайыздық мөлшерлемені) қамтамасыз ету мақсатында тиісті кезең ішінде пайыздық кірістерді немесе пайыздық шығыстарды бөлу әдісі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзіміне немесе тиісті жағдайларда қаржы құралының жалпы баланстық құнына дейін одан қысқа мерзімге есептік болашақ ақшалай төлемдерді немесе түсімдерді (болашақ кредиттік шығындарды қоспағанда) дисконттаудың нақты мөлшерлемесі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме пайыздың өзгеруінің келесі күніне дейін мөлшерлемесі өзгермелі құралдар бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін қолданылады, бірақ осы құрал үшін көрсетілген өзгермелі мөлшерлеме бойынша немесе нарықтық мәніне қарамастан белгіленетін басқа ауыспалы факторлар бойынша кредиттік спредті көрсететін сыйлықақы немесе дисконт бұған жатпайды. Мұндай сыйлықақылар немесе дисконттар құралдың күтілетін айналыс мерзімі ішінде амортизацияланады. Келтірілген құнды есептеу шарт бойынша тараптар төлеген немесе алған, тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын барлық төлемдер мен сыйақыларды қамтиды. Бастапқы тану кезінде сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған («СҚКҚ») қаржы активтері болып табылатын активтер үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетіледі, яғни келісімшарттық ақша ағындары негізінде емес, бастапқы тану кезінде күтілетін ақша ағындары негізінде есептеледі.

9 Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар (жалғасы)

Мәміле бойынша шығындар қаржы құралын сатып алуға, шығаруға немесе істен шығаруға қатысты қосымша шығындар болып табылады. Қосымша шығындар - бұл мәміле жасалмаса, орын алмайтын шығындар. Мәміле шығындарына консультанттарға, брокерлер мен дилерлерге төленген төлемдер мен комиссиялар, реттеуші органдар мен қор биржаларына төленетін міндетті төлемдер, сондай-ақ салықтар мен алымдар кіреді. Мәміле шығындарына борыштық міндеттемелер бойынша сыйлықақылар немесе дисконттар, қаржыландыру шығындары, ішкі әкімшілік шығыстар немесе сақтау шығындары кірмейді.

2024 және 2023 жылдар ішінде Қор «7-20-25. Әр отбасыға тұрғын үй алудың жаңа мүмкіндіктері» ипотекалық тұрғын үй кредиттеу бағдарламасы (бұдан әрі – «7-20-25» бағдарламасы) және «Баспана хит» нарықтық ипотекалық өнім бағдарламасы (бұдан әрі – «Баспана хит» бағдарламасы) аясында екінші деңгейлі тоғыз банктен ипотекалық несиелер портфелін сатып алды.

«7-20-25» бағдарламасы Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің Қазақстан халқына Жолдауында жарияланған «Әрбір отбасына баспана сатып алудың жаңа мүмкіндіктері» бірінші бастамасының міндеттерін іске асыру мақсатында 2018 жылғы мамырда ҚРҰБ бекіткен болатын. Қазақстан халқына «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» аясында азаматтарға бастапқы нарықта тұрғын үй сатып алу үшін ипотекалық тұрғын үй қарыздары беріледі. «7-20-25» бағдарламасының негізгі шарттары: тұрғын үй ипотекасы бойынша жылдық номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 7%; бастапқы жарна – қамтамасыз ету құнының 20 пайызынан; Тұрғын үй ипотекасының мерзімі 25 жылға дейін. Сатып алынатын тұрғын үйдің максималды құны: 25 миллион теңге.

- Астана, Алматы (қала маңындағы аудандарды қоса алғанда), Ақтау, Атырау, Шымкент қалалары үшін; Қарағанды қаласына 25 млн теңге;
- Қарағанды және Түркістан қаласына 20 миллион теңге;
- 15 млн теңге – басқа өңірлер үшін.

Әлеуетті қарыз алушыға қойылатын талаптар: Қазақстан Республикасының азаматтығы, расталған кірісінің болуы, ипотекалық тұрғын үй қарыздары бойынша өтелмеген берешегінің болмауы және Қазақстан Республикасының аумағында меншік құқығында тұрғын үйдің болмауы.

Екінші деңгейдегі банктер «7-20-25» бағдарламасына қатысуға оларда сенім білдірушінің мүдделерінде және тапсырмасы бойынша сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды сенімгерлік басқаруға лицензиясы бар болғанда және олар келесі критерийлер талаптарының бірін орындаған жағдайда ғана жіберіледі:

- «Standard & Poor's» агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша кемінде «В-» ұзақ мерзімді кредиттік рейтингінің немесе «Moody's Investors Service» және «Fitch» агенттіктерінің халықаралық шәкілі бойынша ұқсас деңгейлі рейтингінің болуы, сондай-ақ нарықтағы банк секторының жиынтық активтерінің кемінде 1,0% үлесі;
- банк Ұлттық банк басқармасының 2017 жылғы 30 маусымдағы №129 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы банк секторының қаржылық тұрақтылығын арттыру бағдарламасының қатысушысы болып табылады.

«7-20-25» бағдарламасына қатысу критерийлеріне сәйкес келетін банктер мен Қор арасында Бағдарламаны іске асыру туралы келісім жасалады, ол банктердің Бағдарлама шеңберінде ипотекалық кредиттер беруіне негіз болып табылады. «Баспана-хит» бағдарламасы 2018 жылдың қыркүйегінде Қазақстан халқына бастапқы нарықта да (дайын және үлестік қатысу шеңберінде салынып жатқан), сондай-ақ қайталама нарықта да тұрғын үй сатып алуға ипотекалық қарыздар беру үшін тұрғын үй нарығында ұзақ мерзімді кредиттеуді ынталандыру тәсілдеріне сәйкес іске қосылды.

«Баспана-хит» бағдарламасының негізгі талаптары: қарыз бойынша сыйақының жылдық номиналды мөлшерлемесі - ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі + 175 базистік пункт; бастапқы жарна - сатып алынатын тұрғын үйдің нарықтық құнының 20%-ынан бастап; қарыз мерзімі – 15 жылға дейін. Сатып алынатын тұрғын үйдің максималды құны: Астана және Алматы қалалары үшін 35 миллион теңге (бастапқы нарықта) және 25 миллион теңге (қайталама нарықта); Ақтау, Атырау және Шымкент қалалары үшін 25 миллион теңге; Қарағанды қаласы үшін 20 миллион теңге; басқа өңірлер үшін 15 миллион теңге. Қатысушы банктерге қойылатын талаптар және «Баспана хит» бағдарламасы шеңберінде қайта қаржыландыру тетігі «7-20-25» бағдарламасында айқындалған шарттарға ұқсас. «Баспана хит» бағдарламасы (банктік қарыз шарттарын жасасу) 2022 жылдың соңына дейін қолданыста болды.

9 Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар (жалғасы)

Серіктес банктер Бағдарлама талаптарына сәйкес келетін ипотекалық қарыздарын береді. Серіктес банктер ипотекалық қарыздарын берген соң Қор ипотекалық қарыздарын Бағдарлама талаптарына сәйкестігін тексерген соң талап ету құқықтарын сатып алады.

Қордың «7-20-25» және «Баспана хит» бағдарламаларының операторы ретіндегі қызметі бағдарламаларға қатысушы банктер берген, сатып алынған қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды сатып алудан тұрады. Қордың сатып алынған қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды сатып алуы қатысушы банктер мен Қор арасында кредиттер тізімі мен төлем талаптары бар талап ету құқықтарын басқаға беру шарттарын жасасу арқылы жүзеге асырылады. Кредиттер сатып алу күніндегі негізгі борыш қалдығының сомасы бойынша сатып алынады. Кредиттерді сатып алуға байланысты барлық шығыстарды қатысушы банктер көтереді.

Қатысушы банктер сенімгерлік басқару туралы келісімге сәйкес кредиттерге қызмет көрсетуді жалғастырады және егер кредиттер 90 күннен астам мерзімге кешіктірілсе, олар жеке кредиттерді кері сатып алатыны туралы Қорға кепілдік береді.

Сенімгерлік басқару шарты бойынша қатысушы банк:

- қарыз алушылардың ипотека бойынша төлемдерін алады;
- Қор алған төлемдерді аударуды жүзеге асырады;
- ипотекалық кредиттерге, оның ішінде мерзімі өткен кредиттерге қызмет көрсетуді жүзеге асырады;
- Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңына сәйкес дербес деректерді қамтитын дерекқор иесінің және (немесе) операторының құқықтары мен міндеттерін жүзеге асырады;
- Қазақстан Республикасының кредиттік бюролар және кредиттік ақпаратты қалыптастыру туралы заңына сәйкес ақпарат берушінің құқықтары мен міндеттерін жүзеге асырады;
- кредиттік досьелердің жүргізілуін және сақталуын қамтамасыз етеді;
- ипотекалық кредиттер бойынша бухгалтерлік есепті жүзеге асырады;
- ипотекалық кредит толық өтелген кезде кепіл мүлкінен ауыртпалықтың алынуын қамтамасыз етеді;
- Қордың жазбаша түрде сұрауы бойынша есепті беру.

Қатысушы банктің келесі әрекеттерді (Қордың жазбаша келісімінсіз) жүзеге асыруға құқығы жоқ:

- кредиттер бойынша талап ету құқықтарын иеліктен шығару және оларды кепілге беру;
- кредиттерге қайта құрылымдау шараларын қолдану;
- кредитті толық өтеген жағдайларды қоспағанда, кепіл мүлкінен ауыртпалықты алып тастау немесе оны ауыстыру.

Талап ету құқықтарын беру туралы шарттың талаптарына сәйкес Қор екінші тараптың, қатысушы банктің келісімінсіз сатып алынған талап ету құқықтарын үшінші тұлғаларға одан әрі беруге құқылы.

Бастапқы тану кезіндегі есепке алу

Қор серіктес банктерден сатып алынған қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды бастапқы тану кезінде есепке талдау жүргізді. Талап ету құқығын беру туралы шарттың және сенімгерлік басқару туралы шарттың талаптарына сәйкес серіктес банктер бастапқы ипотекалық несиелер бойынша ақша ағындарын алуға шарттық құқықтарды сақтайды, бірақ өздеріне Қордың ақша ағындарын белгілі бір бөлігін төлеу бойынша шарттық міндеттемені қабылдайды.

Талап ету құқығын беру туралы шарттың және сенімгерлік басқару туралы шарттың талаптары бойынша активтерді беру талаптары орындалмады себебі серіктес-банктер бастапқы ипотекалық қарыздардан балама сомаларды өндіріп алуды қажет етпей, 90 күннен астам мерзімі өткен қарыздарды қайтару арқылы Қорға сомаларды төлеуге міндетті. Тоқсан күннен астам мерзімі өткен қарыздарды қайтару жөніндегі бұл міндеттеме өз мәні бойынша серіктес-банктердің осы қарыздарға қатысты Қорға беретін қаржылық кепілдігі болып табылады. Кепілдік мөлшері шектелмегендіктен, несиелік төуекел серіктес-банкте сақталады деген қорытынды шығарылады.

Сондықтан, серіктес-банктер бастапқы ипотекалық несиелерді тануды жалғастыратындықтан (танытуды тоқтату орындалмайды), Қор банк серіктестерінен сатып алынған сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды амортизацияланған құн бойынша өлшенген қаржылық жағдай туралы есепте бөлек активтер (өткізішіден дебиторлық берешектер) ретінде таниды.

9 Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар (жалғасы)

Ұзақ мерзімді талаптарды бастапқы тану кезінде әділ құнды бағалауға қатысты пайымдаулар

Қор Бағдарлама шеңберінде сатып алынған қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды сатып алу жөніндегі мәміленің бағасы төмендегі критерийлер негізінде нарықтың жеке сегментін білдіретін олардың әділ құнын көрсететінін анықтады:

- Қордың негізгі міндеті мемлекеттік билік органдарының мүдделерін білдіретін Бағдарламамен көзделген банктерге қаржылай көмек көрсету болып табылады;
- Бағдарлама шеңберінде Қор кредиттерді серіктес банктерден негізгі борыштың номиналды құны бойынша сатып алады.

Бағдарлама әрбір отбасына тұрғын үй беру жөніндегі негізгі мемлекеттік әлеуметтік мақсатты орындауға бағытталған және Қор мемлекет атынан әлеуметтік функцияны орындайды, яғни Қор ең жақсы экономикалық мүдде үшін әрекет етеді.

Сатып алынған ипотекалық кредиттер бойынша ұзақ мерзімді талаптар тиісті жылжымайтын мүлік кепілімен қамтамасыз етілген.

Серіктес банктер ҚРҰБ талаптарына сәйкес мерзімді негізде қамтамасыз етудің мониторингіне жауапты. Бұл ипотекалық кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі қамтамасыз ету құнынан гөрі серіктес банктердің кредитті қабілеттілігіне байланысты.

Қор жылжымайтын мүлік объектілері құнының болжамды өзгерістерін ескере отырып ипотекалық кредитті сатып алу күніндегі қамтамасыз етудің болжамды құнын оның ағымдағы құнына дейін қайта қарайды. Сондай ақ Қор кредиттік құнсыздану белгілері туындаған жағдайда әрбір есепті күндегі жағдай бойынша қамтамасыз етуді жеке бағалауды жүргізе алады.

9 Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар (жалғасы)

Төмендегі кестелерде есепті және салыстырмалы кезеңдердің басы мен аяғында орын алған амортизацияланған құн бойынша бағаланатын кредиттердің күтілетін кредиттік шығындары бойынша резервтегі мен жалпы баланстық құнының өзгерістері көрсетілген:

Қазақстандық мың теңгемен	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв				Жалпы баланстық құны			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
2024 ж. 1 қаңтарда	(15,362)	(413)	(24)	(15,799)	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827
Ауыстыру:								
- бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік шығындарға (1-сатыдан 2-сатыға)	33	(33)	-	-	(2,561,055)	2,561,055	-	-
- құнсызданған активтерге (1 және 2- сатылардан 3-сатыға)	-	-	-	-	(10,547)	-	10,547	-
- 12 айлық күтілетін кредиттік шығындарға (2 және 3-сатылардан 1-сатыға)	(147)	142	5	-	1,276,272	(1,252,896)	(23,376)	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(920)	(4)	-	(924)	97,444,093	49,377	-	97,493,470
Кезең ішінде тануды тоқтату (толықтай)	765	233	11	1009	(61,384,441)	(2,129,285)	(12,888)	(63,526,614)
Кезең ішінде тануды тоқтату (жоспарлы және мерзімінен бұрын жартылай өтеу)	891	(263)	-	628	(68,329,031)	(79,002)	(1,263)	(68,409,296)
2024 ж. 31 желтоқсанда	(14,740)	(338)	(8)	(15,086)	1,092,882,535	2,789,101	15,751	1,095,687,387

Қазақстандық мың теңгемен	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв				Жалпы баланстық құны			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
2023 ж. 1 қаңтарда	(52,616)	(683)	(4,340)	(57,639)	1,061,786,141	2,214,505	140,205	1,064,140,851
Ауыстыру:								
- бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік шығындарға (1-сатыдан 2-сатыға)	230	(230)	-	-	(3,410,554)	3,410,554	-	-
- құнсызданған активтерге (1 және 2- сатылардан 3-сатыға)	-	-	-	-	(6,333)	-	6,333	-
- 12 айлық күтілетін кредиттік шығындарға (2 және 3-сатылардан 1-сатыға)	(343)	343	-	-	958,710	(958,710)	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(2,918)	(39)	-	(2,957)	171,546,740	233,262	-	171,780,002
Кезең ішінде тануды тоқтату (толықтай)	2,565	308	3,347	6,220	(49,731,866)	(1,169,592)	(81,573)	(50,983,031)
Кезең ішінде тануды тоқтату (жоспарлы және мерзімінен бұрын жартылай өтеу)	37,720	(112)	969	38,577	(54,695,594)	(90,167)	(22,234)	(54,807,995)
2023 ж. 31 желтоқсанда	(15,362)	(413)	(24)	(15,799)	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

9 Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар (жалғасы)

Төменде 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ипотекалық қарыздардың кредиттік сапасын талдау берілген:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны 2024 ж. 31 желтоқсан
Кредиттік рейтингі BBB- бастап BBB+ дейін	119,687,520	451,176	-	120,138,696
Кредиттік рейтингі BB- бастап BB+ дейін	455,933,821	975,300	15,751	456,924,872
Кредиттік рейтингі B- бастап B+ дейін	517,261,194	1,362,625	-	518,623,819
Жалпы баланстық құны	1,092,882,535	2,789,101	15,751	1,095,687,387
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(14,740)	(338)	(8)	(15,086)
Баланстық құны	1,092,867,795	2,788,763	15,743	1,095,672,301

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны 2022 ж. 31 желтоқсан
Кредиттік рейтингі BB- бастап BB+ дейін	901,879,996	3,127,040	42,731	905,049,767
Кредиттік рейтингі B- бастап B+ дейін	224,567,248	512,812	-	225,080,060
Жалпы баланстық құны	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(15,362)	(413)	(24)	(15,799)
Баланстық құны	1,126,431,882	3,639,439	42,707	1,130,114,028

19-ескертпеде сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар сомаларының әділ құнын бағалау ұсынылған. Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптардың пайыздық мөлшерлемелерін талдау 17-ескертпеде көрсетілген.

10 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
Ішкі нарықта шығарылған облигациялар	1,146,248,387	1,213,866,317
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар жиыны	1,146,248,387	1,213,866,317

Шығарылған борыштық бағалы қағаздарға Қордың шығарған облигациялар жатады. Қарыздық бағалы қағаздар амортизацияланған құны бойынша есептелінеді.

2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қорда борыштық бағалы қағаздардың 33 шығарылымы болған (2023 ж.: 31). Бұл облигациялардың өтеу мерзімі 1 жылдан 10 жылға дейін, тіркелген купон мөлшерлемесі 8.5% және өзгермелі купон мөлшерлемесі 17.09% дейін (2023 ж. 31 желтоқсан: тіркелген купон мөлшерлемесі 8.5% және өзгермелі купон мөлшерлемесі 20.46%). Өзгермелі купон мөлшерлемесі TONIA пайыздық мөлшерлемесі негізінде анықталады.

19-ескертпеде шығарылған борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау ұсынылған. Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемелерін талдау 17-ескертпеде көрсетілген. 20-ескертпеде байланысты тараптармен шығарылған борыштық бағалы қағаздармен операциялар бойынша ақпарат ұсынылған.

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

10 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (жалғасы)

Төмендегі кестеде әрбір ұсынылған кезеңдегі ақшалай және ақшалай емес өзгерістерді қоса алғанда, қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын Қордың шығарылған борыштық бағалы қағаздарындағы өзгерістер берілген. Қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын түсімдер мен өтеу сомалары ақша қаражатының ағыны болған немесе болашақтағы ақша қаражатының ағыны қаржы қызметі ретінде ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте көрсетілетін соманы білдіреді.

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар
2023 ж. 1 қаңтарда	1,179,467,629
Борыштық бағалы қағаздар шығарудан түсімдер	361,799,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(354,199,006)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондарды өтеу	(141,519,666)
Есептелген пайыздар және амортизацияланған құнның өзгеруі (қолма-қол емес)	168,318,250
2023 ж. 31 желтоқсанда	1,213,866,317
Борыштық бағалы қағаздар шығарудан түсімдер	233,862,987
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(309,896,000)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондарды өтеу	(142,713,746)
Есептелген пайыздар және амортизацияланған құнның өзгеруі (қолма-қол емес)	151,128,829
2024 ж. 31 желтоқсанда	1,146,248,387

11 Акционерлік капитал

<i>Акциялар санын есептемегенде, қазақстандық мың теңгемен</i>	Айналыстағы акциялар саны (дана)	Жай акциялар, номиналды сомасы
2023 ж. 31 желтоқсанда	493,697,218	4,795,733,142
2024 ж. 31 желтоқсанда	493,697,218	4,795,733,142

Барлық жай акциялар бір акцияға бір дауыс береді және толық төленеді. Жарияланған жай акциялар саны - 521,697,218, шығарылған жай акциялар саны – 493,697,218, оның ішінде номиналды құны бір акция үшін 10,000 теңге болатын 458,147,425 жай акция және "Баспана ИҰ" АҚ-ның 214,258,892 мың теңге сомасына 35,549,793 жай акциясы. 2020 жылы Қор "Баспана" ИҰ" АҚ-ны Қорға қосу арқылы ерікті түрде қайта құруды жүзеге асырды. Шығарылған барлық жай акциялар толығымен төленеді.

2024 жылғы 27 мамырдағы №2 және 2023 жылғы 11 мамырдағы №1 жалғыз акционердің шешімдеріне сәйкес 2023 жыл мен 2022 жыл үшін таза кірістер сомалары толығымен Қорды дамытуға бағытталды, тиісінше 92,094,855 мың теңге және 76,257,415 мың теңге, дивидендтер төленген жоқ.

Бір акцияға шаққандағы базалық пайданы есептеу үшін пайдаланылған жай акциялардың пайда көрсеткіштері мен орташа өлшенген саны төменде келтірілген.

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж.	2023 ж.
Қор акционеріне жататын жыл ішіндегі таза пайда	78,981,228	92,094,855
Бір акцияға шаққандағы базалық пайданы анықтау мақсатында жай акциялардың орташа өлшенген саны	493,697,218	493,697,218
Акцияға шаққандағы базалық және бөлінген пайда (акцияға қазақстандық теңгемен)	159,98	186.54

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

11 Акционерлік капитал (жалғасы)

Сауда-саттық тізіміне енгізілген компаниялар үшін Қазақстан қор биржасының ("ҚҚБ") талаптарына сәйкес 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акциялардың әрбір түрі бойынша бір акцияның баланстық құны төменде келтірілген:

Акциялардың түрі	Айналыстағы акциялар саны	Капитал (ҚҚБ қағидалары негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңге
Жай 2024 ж. 31 желтоқсанда	493,697,218	2,863,652,351	5,800.42
Жай 2023 ж. 31 желтоқсанда	493,697,218	2,761,055,047	5,592.61

ҚҚБ қағидаларының негізінде есептелген капитал Қордың материалдық емес активтері мен міндеттемелерінің баланстық құнын шегергендегі Қор активтерінің баланстық құнын білдіреді.

12 Таза пайыздық кіріс

Қазақстандық мың теңгемен	2024 ж.	2023 ж.
Тиімді пайыздық мөлшерлеменен есептелген пайыздық кірістер		
Амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздар	133,527,304	140,214,861
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	47,691,962	49,005,031
Қолма-қол ақша және оның баламалары	6,892,348	312,814
Амортизацияланған құны бойынша банктердегі салымдар	3,313,352	15,397,018
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген жалпы пайыздық кіріс	191,424,966	204,929,724
Өзге пайыздық кірістер		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша инвестициялар	19,500,006	19,999,439
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктегі салымдар	1,127,143	2,087,290
Өзге пайыздық кірістер	20,627,749	22,086,729
Пайыздық кірістер жиыны	212,052,715	227,016,453
Пайыздық шығыстар		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(151,406,184)	(168,749,846)
Пайыздық шығыстар жиыны	(151,406,184)	(168,749,846)
Кредиттік шығындар бойынша шығыстар қалпына келтірілгенге дейінгі таза пайыздық кіріс	60,646,531	58,266,607

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатындардан басқа, барлық борыштық құралдар бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, есептеу әдісі бойынша көрсетіледі. Мұндай есептеу пайыздық кірістер мен шығыстарға шарттық тараптары төлеген және алған, әрі тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігін құрайтын мәміле шығындарын, сондай-ақ барлық өзге сыйлықақылар мен жеңілдіктер болып табылатын барлық комиссиялар мен төлемдерді қамтиды. Номиналды пайыздық мөлшерлеме бойынша есептелген пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар бойынша пайыздық кіріс пайданың немесе шығынның құрамында "Өзге пайыздық кірістер" бабында көрсетіледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеменен байланысты комиссияларға қаржылық активті қалыптастыруға немесе сатып алуға немесе қаржылық міндеттемені шығаруға байланысты ұйым алған немесе төлейтін комиссиялар кіреді.

Банктердегі салымдарды орналастырудан және облигацияларды сатып алудан алынған бастапқыда әділ құны бойынша танылған дисконтты капиталда өткізудің себебі Қор мемлекеттік бағдарламаларды іске асырады. Кейіннен осы операциялар бойынша танылған дисконт пайыздық кіріс арқылы амортизацияланады.

12 Таза пайыздық кіріс (жалғасы)

Қаржы активтерінің модификациясы. Қаржы активтері келісім-шарт талаптары бойынша өзгертілсе (мысалы, қайта келіссөздер нәтижесінде) Қор өзгерістердің маңыздылығын бағалайды және бастапқы активті тануды тоқтатуға және әділ құн бойынша жаңа активті тануға өкелуін талқылайды. Бұл бағалау, ең алдымен, тиісті есеп саясатында сипатталған сапалы факторлар негізінде жасалынады және елеулі пайымдауларды қажет етеді. Атап айтқанда, Қор құнсызданған қарыз қайта келісілген болса оны тануды тоқтату немесе жаңадан танылған қарыздарды бастапқы тану кезінде құнсызданған ретінде қарастыру қажет пе, қажет емес пе деген шешім қабылдау кезінде пайымдауларды қолданады. Тануды тоқтату туралы шешім тәуекелдер мен пайдалардың, яғни күтілетін ақша ағындарының (келісімшарттық ақша ағындарынан қарағанда) өзгерту нәтижесінде байланысты. Басшылық мұндай кредиттерді өзгерту нәтижесінде тәуекелдер мен пайдалар өзгермегенін анықтайды, сондықтан, мәні бойынша, барлық осындай өзгертулер мен кредиттердің тану тоқтатылмағанын және құнсыздану сатысынан өзгерген жоқ деп шешеді. Қор бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде өзгертілген келісімшарттық ақша ағындарын дисконттау арқылы жалпы баланстық құнын қайта есептейді. Нәтижесінде анықталған пайда немесе залалды пайда немесе залалдағы есебінде көрсетеді және егерде операция мәнінде акционерге бөлу болып табылса капиталда таниды.

13 Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері операцияларынан түсетін шығындарды алғандағы кірістер

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж.	2023 ж.
Әділ құны бойынша есепке алынатын реттелген облигацияларды қайта бағалау	37,025,982	46,805,845
Банктердегі салымдарды әділ құн бойынша қайта бағалау	(3,756,683)	10,513,480
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері операцияларынан түсетін шығындарды алғандағы кірістер	33,269,299	57,319,325

14 Қызметкерлерге арналған шығыстар

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж.	2023 ж.
Қызметкерлерге сыйақылар	1,753,431	1,598,119
Әлеуметтік салық	131,557	118,511
Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары	28,609	-
Әлеуметтік аударымдар	25,191	20,602
Міндетті медициналық сақтандыру	21,411	17,384
Материалдық көмек	1,477	1,880
Қызметкерлерге арналған шығыстар жиыны	1,961,676	1,756,496

2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қызметкерлерге арналған шығыстар 165,780 мың теңге мөлшеріндегі мемлекеттік зейнетақы қорына жарналарды қамтиды (2023 ж.: 144,686 мың теңге).

15 Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж.	2023 ж.
Кәсіби қызметтер	201,612	163,343
Мүшелік жарналар мен алымдар	67,978	52,389
Коммуналдық қызметтер	61,121	55,821
Тозу және амортизация	54,662	70,600
Көліктік шығыстар	43,685	38,906
Телекоммуникациялық және ақпараттық қызметтер	25,365	27,791
Жалдау	25,121	27,260
Жеңдеу және қызмет көрсету	18,922	13,612
Сақтандыру	13,869	11,868
Жарнама және маркетинг	7,287	11,917
Кадрларды даярлау	5,493	4,338
Қорлар	4,811	6,743
Іссапар шығыстары	910	1,430
Өзгелері	1,827	1,798
Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар жиыны	532,663	487,816

Кәсіби қызметтерге құрамында 69,233 мың теңге құрайтын (2023 ж.: 65,936 мың теңге) аудиторлық қызметтер құны кіреді. 2024 жылы Қордың аудиторы қосымша аудиторлық емес қызметтер көрсетпеді.

16 Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар

(а) Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстардың компоненттері

Жыл үшін пайда немесе шығын құрамында көрсетілген пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар/(кірістер) келесі компоненттерді қамтиды:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж.	2023 ж.
Уақытша айырмалардың туындауы және қалпына келтіру салдарынан кейінге қалдырылған салық активтері шамасының өзгеруі	13,517,977	24,813,684
Төлем көзінен салық бойынша шығыс	-	853
Жыл үшін пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	13,517,977	24,814,537

Кейінге қалдырылған пайдаға салық болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығынына және активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы мен олардың қаржылық есептіліктегі баланстық құны арасында туындайтын уақытша айырмашылықтарға қатысты міндеттемелерді есептеудің баланстық әдісімен есептеледі.

Салық салынатын базаны кемітетін уақытша айырмалар бойынша кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық шығындары салық салынатын уақытша айырмалар оған қарсы пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайданы алу ықтималдығы бар дәрежеде ғана көрсетіледі.

(б) Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстарды қолданылатын салық салу мөлшерлемесіне көбейтілген салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайда сомасымен салыстырып тексеру

2024 және 2023 жж. пайдаға салынатын салықтың ағымдағы мөлшерлемесі 20%-ды құрады.

Пайдаға салынатын салықтың тиімді мөлшерлемесі пайдаға салынатын салықтың нормативтік мөлшерлемесінен өзгеше. Төменде іс жүзіндегі пайдаға салынатын салыққа сәйкес 20% нормативтік мөлшерлеме бойынша есептелген пайдаға салық бойынша шығыстарды/(кірістерді) келтіру үшін есептеу берілген:

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

16 Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар (жалғасы)

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж	2023 ж.
Салық салуға дейінгі пайда	92,499,205	116,909,394
Белгіленген 20% мөлшерлемесі бойынша салық	18,499,841	23,381,879
- Салық салынбайтын кірістер	(4,766,614)	(2,480,503)
- Күтілетін кредиттік шығындар бойынша шегерілмейтін шығыстардың салықтық әсері	(215,250)	(738,412)
- Төлем көзінен салық бойынша шығыс	-	853
- Бағалы қағаздар бойынша шегерілмейтін шығыстар	-	4,624,945
- Шегеруге жатпайтын шығыстар	-	25,775
Жыл үшін пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	13,517,977	24,814,537

(е) Уақытша айырмашылықтардың түрлері бойынша кейінге қалдырылған салықты талдау

ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттары мен Қазақстанның салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар қаржылық есептілікті жасау мақсатында және табыс салығын есептеу мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасындағы уақытша айырмашылықтардың туындауына әкеледі. Төменде осы уақытша айырмашылықтар қозғалысының салықтық әсерлері егжей тегжейлі көрсетілген.

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2024 ж. 1 қаңтарда	Капиталда танылған өзгерістер	Пайда немесе шығын құрамында көрсетілген	2024 ж. 31 желтоқсанда
Шегерілетін(салық салынатын) уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері				
Инвестициялар бойынша әділ құнды түзету/ дисконт	231,892,229	18,427,510	(14,212,122)	236,107,617
Банктергі салымдар бойынша дисконт	75,092,768	(24,324,192)	224,722	50,993,298
Шығарылған облигациялар бойынша дисконт және есептелген сыйақы	5,177,604	-	455,760	5,633,364
Өзге активтер мен міндеттемелер бойынша есептеулер	73,108	-	10,873	83,981
Кейінге қалдырылған салықтар бойынша шығындарды жабуға арналған резервтер/(провизиялар)	(49,345)	-	-	(49,345)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(13,199)	-	2,790	(10,409)
Кейінге қалдырылған таза салық активі	312,173,165	(5,896,682)	(13,517,977)	292,758,506

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

16 Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар/(кірістер) (жалғасы)

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2023 ж. 1 қаңтарда	Капиталда танылған өзгерістер	Пайда немесе шығын құрамында көрсетілген	2023 ж. 31 желтоқсанда
Шегерілетін/(салық салынатын) уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері				
Инвестициялар бойынша әділ құнды түзету/ дисконт	249,280,701	(261,799)	(17,126,673)	231,892,229
Банктердегі салымдар бойынша дисконт	86,000,815	(7,489,511)	(3,418,536)	75,092,768
Шығарылған облигациялар бойынша дисконт және есептелген сыйақы	9,469,210	-	(4,291,606)	5,177,604
Өзге активтер мен міндеттемелер бойынша есептеулер	51,725	-	21,383	73,108
Кейінге қалдырылған салықтар бойынша шығындарды жабуға арналған резервтер/(провизиялар)	(49,345)	-	-	(49,345)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(14,947)	-	1,748	(13,199)
Кейінге қалдырылған таза салық активі	344,738,159	(7,751,310)	(24,813,684)	312,173,165

2023 және 2024 жж. ішінде Қор қаржы активтерін танудан болған шығындар бойынша кейінге қалдырылған салық активтерін таныды. Инвестицияларды тануға байланысты шығындар капитал құрамында танылған.

Кейінге қалдырылған салық активін қалпына келтіру пайыздық кірістерді түзету арқылы осы инвестициялар бойынша дисконттың амортизациясы кезінде орын алады. Кейінге қалдырылған салық активінің баланстық құны әрбір есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша қайта бағалауға жатады. Қор қажет болған жағдайда кейінге қалдырылған салық активінің баланстық құнын азайтады.

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Қордың тәуекелдерін басқару қаржылық, операциялық және заңды тәуекелдерге қатысты жүзеге асырылады. Қаржылық тәуекелдерге нарықтық тәуекел (ол валюталық тәуекелден, пайыздық тәуекелден және өзге баға тәуекелдерінен тұрады), кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі жатады. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың негізгі мақсаты - тәуекел лимиттерін айқындау және одан әрі белгіленген лимиттердің сақталуын қамтамасыз ету болып табылады. Операциялық және заңды тәуекелдерді басқару осы тәуекелдерді барынша азайту мақсатында ішкі саясаттар мен рәсімдердің тиісті жұмыс істеуін қамтамасыз етуге тиіс.

Қордың тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Қордың өз қызметінің жоспарланған мақсаттары мен міндеттеріне тиімді қол жеткізуі мақсатында басқарушылық шешімдер қабылдау үшін Қорды қажетті ақпаратпен қамтамасыз ететін тәуекелдерді басқару жүйесін қалыптастыруға және оны дамытуға бағытталған.

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Қордың Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару саласында келесі функцияларды жүзеге асырады:

- 1) Қордың дамуының басым бағыттарын анықтау және Қор қызметінің негізгі бағдарларын белгілеу;
- 2) Тәуекелдерді басқару саясатын бекіту;
- 3) ішкі бақылауды және тәуекелдерді басқаруды жақсарту бойынша сыртқы және ішкі аудиторлардың қорытындыларын талдау;
- 4) ірі мәмілені және/немесе жасалуына Қор мүдделі мәмілені жасасу туралы шешімдерді қабылдау;
- 5) Қордың қаржы көрсеткіштерін талдау және бағалау мүмкіндігін қамтамасыз ететін қаржылық және басқарушылық есептілікті Директорлар кеңесіне ұсыну нысандары мен мерзімдерін анықтау;
- 6) тәуекелдер бойынша есептерді бекіту.

Басқарма келесі функцияларды атқару арқылы тәуекелдерді басқару жүйесінің біртұтастығы мен функционалдылығын қамтамасыз етеді:

- 1) ықтимал тәуекелдерді анықтауға және бағалауға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру;
- 2) бекітілген құжаттарға сәйкес Директорлар кеңесіне есептерді ұсыну;
- 3) Тәуекелдерді басқару саясатының қағидаларының сақталуын қамтамасыз ету;
- 4) қажеттіліктерді қанағаттандыратын және тәуекелдерді барабар қадағалау мен төмендетуді қамтамасыз ететін Қордың ұйымдастырушылық құрылымын бекіту;
- 5) Қордағы тәуекелдерді басқару жөніндегі есептерді қарастыру және өз құзыретінің шегінде тиісті шараларды қабылдау;
- 6) тәуекелдерді басқару жөніндегі әдістемелерді және тәуекелдерге жауап әрекет ету шараларын бекіту;
- 7) тәуекелдерді басқару саласындағы регламенттер мен ішкі рәсімдерді жетілдіру.

Кредиттік тәуекел

Қор кредиттік тәуекелге ұшырайды, бұл қаржы құралымен операция тараптарының бірі шарт бойынша міндеттемені орындамау салдарынан екінші тараптың қаржылық шығынға ұшырауына себеп болатын тәуекел болып табылады.

Кредиттік тәуекел Қордың контрагенттермен кредиттік және басқа да операциялары нәтижесінде туындайды, соның нәтижесінде қаржы активтері туындайды.

Қордың кредиттік тәуекелінің ең жоғары деңгейі қаржылық жағдай туралы есепте қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі.

Кредиттік тәуекелді басқару

Кредиттік тәуекел Қордың бизнесі үшін жалғыз ең маңызды тәуекелі болып табылады. Демек, басшылық кредиттік тәуекелді басқаруға ерекше назар аударады.

Тәуекелдерді басқару мақсаттары үшін кредиттік тәуекелді бағалау күрделі процесс болып табылады және модельдерді қолдануды талап етеді, себебі тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағындарына және уақыттың өтуіне қарай өзгереді. Активтер портфелі бойынша кредиттік тәуекелді бағалау дефолттың болу ықтималдығына, тиісті шығындылық коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолт корреляциясына қатысты қосымша бағалауды қажет етеді.

Лимиттер

Қор мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде бекітілген лимиттерді пайдаланады.

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесі

Кредиттік тәуекелді бағалау және кредиттік тәуекел деңгейі бойынша қаржы құралдарын жіктеу мақсатында Қор сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Standard & Poor's «S&P», Fitch, Moody's) рейтингтер жүйелері негізінде тәуекел деңгейлерін бағалауды пайдаланады. Контрагенттерге сыртқы рейтингтерді S&P, Moody's и Fitch сияқты тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктер береді. Бұл рейтингтер жалпыға қол жетімді. Мұндай рейтингтер мен дефолт ықтималдығының тиісті диапазондары келесі қаржы құралдары үшін қолданылады: ақшалай қаражат пен оның баламалары, бакнтердегі салымдар, борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар және өзге де қаржы активтері.

Бірыңғай шәкіл бойынша кредиттік тәуекел деңгейі	Сыртқы халықаралық рейтинг агенттіктерінің (S&P) тиісті рейтингтері	Дефолт ықтималдығының тиісті аралығы 2024 ж. 31 жектоқсан	Дефолт ықтималдығының тиісті аралығы 2024 ж. 31 жектоқсан
Өте жақсы деңгей	AAA – BB+	0.00% – 0.77%	0.14% – 0.68%
Жақсы деңгей	BB – B+	0.78% – 3.02%	0.69% – 3.03%
Қанағаттанарлық деңгей	B, B-	3.03% – 4.37%	3.04% – 4.58%
Арнайы мониторингті қажет етеді	CCC+ – CC-	4.38% – 99.9%	4.59% – 99.9%
Дефолт	C, D-I, D-II	100%	100%

Күтілетін кредиттік шығындарды («ККШ») бағалау

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде қолданылатын негізгі бастапқы деректер мыналарды қамтиды:

- Дефолт ықтималдығы («PD»);
- Дефолт болған жағдайдағы шығындар («LGD»);
- Дефолт тәуекеліне ұшырайтын кредиттік талап шамасы («EAD»).

«Дефолт ықтималдығы» көрсеткіші берілген уақыт аралығындағы дефолт ықтималдығын бағалау болып табылады. Ол белгілі бір уақыт сәтіндегі жағдай бойынша бағаланады. Есептеу статистикалық рейтингтік модельдерді қолдануға негізделген, ал бағалау контрагенттер мен тәуекелдердің әртүрлі санаттарына бейімделген құралдарды қолдану арқылы жүзеге асырылады. Дефолт ықтималдығы өтеудің шарттық мерзімдері мен мерзімінен бұрын өтеу жылдамдығын ескере отырып бағаланады. Бағалау дефолт ықтималдығына әсер ететін болашақ жағдайларды ескере отырып түзетілген ағымдағы жағдайлар негізінде жасалады.

«Дефолт болған жағдайдағы шығындар» көрсеткіші дефолт кезінде пайда болатын шығындарды бағалау болып табылады. Қордың қаржы активтері бойынша LGD көрсеткіші Базель II ұсынған IRB-тәсілге (Internal Ratings Based) сәйкес 45% мөлшерінде беріледі, ал сатып алынған ипотекалық қарыздар портфель бойынша LGD осы кредиттердің кепілді қамтамасыз етілуіне байланысты айқындалады.

«Дефолт тәуекеліне ұшырайтын кредиттік талап шамасы» көрсеткіші борыштың негізгі сомасы мен пайыздарды өтеуді қоса алғанда, есепті күннен кейінгі күтілетін тәуекел өзгерістерін ескере отырып, болашақтағы дефолт күніндегі тәуекелді бағалауды білдіреді. Күтілетін кредиттік шығындарды есептеуде қаржы активін өтеу күніне дейінгі нақты мерзім ескеріледі.

Күтілетін кредиттік шығындар құралдың қызмет етуінің бүкіл мерзімінде модельденеді. Құралдың қолданылуының бүкіл мерзімі, егер болса, күтпеген мерзімінен бұрын өтеуді ескере отырып, борыштық құралдарды өтеу мерзіміне дейін шарттық қалған қолданылу мерзіміне тең.

«Бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар» басқару моделінде қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының туындауы нәтижесінде пайда болатын шығындар бағаланады. «12 айлық күтілетін кредиттік шығындар» моделі есепті кезеңнің соңынан бастап 12 ай ішінде немесе егер ол бір жылдан аз болса, қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолт оқиғаларының туындауы нәтижесінде пайда болатын бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындардың бөлігін білдіреді.

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Дефолт ықтималдығын бағалау үшін Қор дефолтты тәуекелге ұшырағыштық төмендегі критерийлердің біріне немесе бірнешеуіне сәйкес келетін жағдай ретінде анықтайды:

- қарыз алушының шартта көзделген төлемдерді кешіктіруі 90 күннен асады, контрагенттермен 90 күннен астам;
- қарыз алушы төменде көрсетілген ықтимал төлем қабілетсіздігі критерийлеріне сәйкес келеді:
 - қарыз алушы қайтыс болды;
 - қарыз алушы қаржылық қиындықтарына, қарыз алушының қайтыс болуына немесе форс-мажорлық мән-жайлардың салдарынан кепілді жоғалтуына байланысты несие бойынша сыйақыны есептеуді тоқтата тұру;
 - қамтамасыз ету объектісінің жоғалту.
- қарыз алушыны банкрот деп тану рәсімдері басталды, контрагенттің дефолтқа ұшырауы немесе Қордың контрагентінің банкрот деп танылуының ықтималдығы жоғары;
- қадағалау органының контрагент лицензиясының күшін жоюы және/немесе тоқтата тұруы;
- контрагенттің міндеттемелер бойынша ковенанттарды бұзуы;
- бір контрагенттің басқа құралдары бойынша дефолтты тану;
- қаржылық қиындықтарға байланысты қаржылық активтің белсенді нарығының жойылуы;
- контрагенттің қаржылық қиындықтарына байланысты концессия шартын жасау;
- контрагенттің дефолт оқиғасын көрсетуі мүмкін елеулі жеңілдікпен қаржылық активтерді сатып алу немесе құру.

Ақпаратты ашу үшін Қор дефолттың анықтамасын құнсызданған активтердің анықтамасына сәйкес келтірді. Жоғарыда көрсетілген дефолттың анықтамасы Қордың қаржы активтерінің барлық түрлеріне қолданылады. Егер құрал активті бағалау кезінде дефолт критерийлерінің қайсыбіріне сәйкес келмейтін болса, құрал бұдан кейін дефолтты болып саналмайды (яғни төлемдердің кешіктірілуі жойылған).

Бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюының болуын немесе болмауын бағалау жеке де, портфельдік негізде де орындалады. Ақшалай қаражат пен оның баламалары, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын салымдар және өзге де қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелдің едәуір өсуі төменде көрсетілген критерийлерді мониторингілеу арқылы жеке негізде бағаланады. Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарға қатысты кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы берешектің мерзімі өткен күндерінің санына байланысты портфельдік негізде бағаланады.

Қордың тәуекелдерді басқару бөлімшесі кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаю фактісін оның тиісті сипаты тұрғысынан айқындау үшін пайдаланылатын критерийлерге мерзімді мониторинг және тексеру жүргізеді. Бастапқы танылған сәттен бастап, егер қаржы активтері 30 күннен артық кешіктірілсе, кредиттік тәуекелдің елеулі өсуі байқалады деген болжам жоққа шығарылмайды.

Қор инвестициялық қаржы активтеріне кредиттік тәуекелдің төмен бағасына байланысты ерекшелікті қолданбауды шешті. Осылайша, тіпті инвестициялық рейтингі бар активтер де кредиттік тәуекелдің елеулі өсуіне бағаланады. Қор келесі сандық, сапалық немесе шектеу критерийлерінің біреуі немесе бірнешеуі орындалған кезде қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі өсуі байқалды деп есептейді.

Барлық қаржы активтері үшін:

- төлемді 30 күнге кешіктіру;
- кредиттік тарихтың нашарлауы;
- контрагенттің халықаралық рейтингінің 2 деңгейге өзгеруіне негізделген сандық критерий;
- контрагенттерді талдауға негізделген сапа критерийлері.

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Осы қаржылық есептілікте танылатын күтілетін кредиттік шығындардың деңгейі бастапқы танылған сәттен бастап қарыз алушының кредиттік тәуекелінің елеулі ұлғаюының болуына байланысты. Бұл тәсіл күтілетін кредиттік шығындарды бағалаудың үш сатылы моделіне негізделген. 1-саты – бастапқы тану кезінде құнсызданбаған және осы сәттен бастап ол бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаған қаржы құралы үшін кредиттік шығындарға арналған бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік шығындар негізінде құрылады. 2-саты – егер бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы анықталса, қаржы құралы 2-сатыға ауыстырылады, алайда ол әлі құнсызданған болып есептелмейді, бірақ кредиттік шығындар бойынша бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар негізінде құрылады. 3-саты – егер қаржы құралы құнсызданған болса, ол 3-сатыға ауыстырылады және шығындар бойынша бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар негізінде құрылады. Активті 3-сатыға ауыстыру нәтижесінде ұйым жалпы баланстық құн негізінде пайыздық кірісті тануды тоқтатады және пайыздық кірісті есептеу кезінде баланстық құнға күтілетін кредиттік шығындарды шегергендегі активтің тиімді пайыздық мөлшерлемесін қолданады.

Кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюының критерийлері бұдан әрі орындалмайтыны туралы дәлелдер болған жағдайда, құрал қайта 1-сатыға ауыстырылады. Егер қаржы активі сапалық белгі негізінде 2-сатыға ауыстырылған болса, Қор оның сақталуына немесе өзгеруіне көз жеткізу үшін осы белгінің мониторингін жүзеге асырады.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін Қор екі тәсілді қолданады: (i) портфельдік негізде бағалау: кредиттік портфельдің біртекті сегменттері үшін кредиттік тәуекелдің бірдей параметрлері қолданылады (мысалы, дефолт ықтималдығы, дефолт болған жағдайдағы шығын); (ii) сыртқы рейтингтер негізінде бағалау. Қор кредиттердің келесі түрлері үшін портфельдік негізде бағалау жүргізеді: сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар. Бұл тәсіл серіктес банктердің рейтингтері, мерзімінде кредитті өтемеу туралы нақты ақпарат негізінде портфельді біртекті сегменттерге стратификациялауды қамтиды.

Қор банкаралық кредиттер үшін бағалауды сыртқы рейтингтер негізінде жүргізеді. Бағалау портфельдік негізде орындалған кезде Қор тәуекелге ұшырағыштық сатыларын анықтайды және ұжымдық негізде шығындарға бағалау резервін есептейді. Қор өзінің кредиттік портфелін кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамалары негізінде анықталған сегменттер бойынша талдайды, осылайша топ шеңберіндегі кредиттік портфельдерде біртекті немесе ұқсас тәуекелдері болады. Кредиттердің негізгі жалпы сипаттамаларына серіктес банктің рейтингі, бастапқы тану күні кіреді. Әр түрлі сегменттер сондай-ақ кредиттік тәуекел параметрлеріндегі айырмашылықтарды көрсетеді, мысалы, дефолт ықтималдығы және дефолт болған жағдайдағы шығын. Тәуекелдерді басқару бөлімшесі тұрақты негізде топтарға бөлудің тиісті сипатына мониторинг және тексеру жүргізеді.

Жалпы, күтілетін кредиттік шығындар келесі кредиттік тәуекел параметрлерінің көбейтіндісіне тең: құралдың тиімді пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып, келтірілген құнға дейін дисконтталған дефолт сәтіндегі берешек, дефолт ықтималдығы және жоғарыда анықталған дефолт болған жағдайдағы шығындар. Күтілетін кредиттік шығындар әрбір жеке кредиттің қолданылу мерзімі ішінде әрбір болашақ ай үшін кредиттік тәуекел параметрлерін (дефолт сәтіндегі берешек, дефолт ықтималдығы және дефолт болған жағдайдағы шығын) болжау жолымен айқындалады.

Кредиттік тәуекел параметрлерін есептеудің негізгі қағидаттары

Дефолт кезіндегі берешек күтілетін төлем кестесі негізінде анықталады және қаржылық активтің жалпы құнына тең. Күтілетін кредиттік шығындарды есептеу үшін дефолт ықтималдығының екі түрі пайдаланылады: 12 айлық және өмір бойы дефолт ықтималдығы. Екі ықтималдығы мәндері тиісті рейтингтік агенттіктер жариялаған дефолт және қаппына келтіру статистикасы негізінде анықталады.

Дефолтқа келтірілген залал Қордың өтелмеген несие бойынша шығын сомасын күтуін білдіреді. Қордың қаржылық активтері үшін LGD көрсеткіші сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптарды қоспағанда, 45% мөлшерлеме бойынша тағайындалады. Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптардың кепілі сатып алынған жылжымайтын мүлік болып табылады. LGD көрсеткіші жылжымайтын мүлік кепілінің құнының нақты сипаттамалары негізінде анықталады және оған 30% көлемінде кепілге жеңілдікті, тиімді мөлшерлемені, орташа сату мерзімін және басқа факторларды ескереді.

Нарықтық тәуекел

Қор нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістер тәуекеліне ұшырайтын (а) валюталық, (ә) пайыздық және (б) үлестік құралдар бойынша ашық позицияларға байланысты нарықтық тәуекелге ұшырайды.

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Валюталық тәуекел

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың шетел валюталарында көрсетілген активтері мен міндеттемелері жоқ, тиісінше шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелдеріне ұшырамайды.

Пайыздық тәуекел

Қор нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуларының оның қаржылық жағдайына және ақшалай қаражат ағындарына әсеріне байланысты тәуекелді қабылдайды. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ пайыздық мөлшерлемелерде күтпеген өзгеріс болған жағдайда пайыздық маржа төмендеуі немесе шығынға әкелуі мүмкін.

Төмендегі кестеде Қордың пайыздық тәуекелінің жалпы талдауы берілген. Онда сондай-ақ көрсетілген күндердің қайсысы ертерек болғанына байланысты шарттық күнге немесе өтеу күніне номиналды құны бойынша пайыздық мөлшерлеме есептелетін Қордың қаржы активтері мен міндеттемелерінің жалпы сомалары көрсетілген.

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 3 айдан аз мерзімде	3-12 ай аралығы	1-10 жыл аралығы	10 жылдан астам	Жиыны
2024 ж. 31 желтоқсан					
Қаржы активтері жиыны	104,974,514	89,975,392	1,793,288,325	763,089,416	2,751,327,647
Қаржылық міндеттемелер жиыны	(134,961,657)	(378,750,161)	(632,536,569)	-	(1,146,248,387)
2024 ж. 31 желтоқсанға пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық	(29,987,143)	(288,774,769)	1,160,751,756	763,089,416	1,605,079,260
2023 ж. 31 желтоқсан					
Қаржы активтері жиыны	116,902,031	239,863,452	1,627,405,037	832,244,214	2,816,414,734
Қаржылық міндеттемелер жиыны	(213,001,047)	(152,577,450)	(848,287,820)	-	(1,213,866,317)
2023 ж. 31 желтоқсанға пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық	(96,099,016)	87,286,002	779,117,217	832,244,214	1,602,548,417

Қор қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелердің мониторингін жүргізеді. Төмендегі кестеде Қордың негізгі басшылары талдаған есептер негізінде тиісті есепті күнге орташа өлшенген пайыздық мөлшерлемелер келтірілген. Бағалы қағаздарға қатысты пайыздық мөлшерлемелер есепті күнге нарықтық баға белгілеулерге негізделген өтелетін кірістілікті білдіреді:

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

<i>жылына %</i>	2024 ж. 31 желтоқсанда	2023 ж. 31 желтоқсанда
АКТИВТЕР		
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	15.08%	14.95%
Амортизацияланған құны бойынша банктердегі салымдар	0.16%	0.4%
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша банктердегі салымдар	0.28%	2.99%
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша инвестициялар	2.77%	2.85%
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар	4.96%	4.71%
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	4.27%	4.30%
Міндеттемелер		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13.52%	14.91%

Егер 2024 жылғы 31 желтоқсанда пайыздық мөлшерлемелер 200 базистік тармаққа жоғары болса (2023: 200 базистік тармаққа жоғары), басқа айнымалылар тұрақты болып қалса, жыл ішіндегі пайда салыққа дейін 63,704,084 мың теңгеге (2023 ж.: 65,598,738 мың теңгеге) төмен болатын еді. Бұл негізінен шығарылған борыштық бағалы қағаздардың пайыздық шығыстың жоғарылауынан және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтердің нарықтық пайыздарының жоғарлау нәтижесінен болады. Капиталдың 50,963,267 мың теңгеге (2023 ж.: 52,478,990 мың теңгеге) салықты қоса алғанда төмен болуына әкеледі.

Егер 2024 жылғы 31 желтоқсанда пайыздық мөлшерлемелер 200 базистік тармаққа төмен болса (2023: 200 базистік тармаққа төмен), басқа айнымалылар тұрақты болып қалса, жыл ішіндегі пайда салыққа дейін 63,704,084 мың теңгеге (2023 ж.: 65,598,738 мың теңгеге) жоғары болатын еді. Бұл негізінен шығарылған борыштық бағалы қағаздардың пайыздық шығыстың төмендеуімен және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтердің нарықтық пайыздарының төмендеу нәтижесінен болады. Капиталдың 50,963,267 мың теңгеге (2023 ж.: 52,478,990 мың теңгеге) салықты қоса алғанда өсуіне әкеледі.

Географиялық тәуекелдің шоғырлануы

Қордың 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсанда қаржы активтері мен міндеттемелерінің географиялық шоғырлануы Қазақстанда болды.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - бұл ұйымның қаржылық міндеттемелерге байланысты міндеттемелерді орындау кезінде қиындықтарға тап болу тәуекелі. Қор есеп айырысулар ақшалай қаражатпен жүргізілетін овернайт салымдары, клиенттердің шоттары, салымдарды өтеу, кредиттер мен қарыздарды беру, туынды қаржы құралдары бойынша төлемдер үшін қолда бар қаражатты күнделікті пайдалану қажеттілігіне байланысты тәуекелге ұшырайды. Қор жоғарыда аталған барлық міндеттемелерді біржолғы орындау қажет болған жағдайға ақшалай қаражат жинамайды, себебі жинақталған жұмыс тәжірибесіне сүйене отырып, осы міндеттемелерді орындауға қажетті ақшалай қаражат деңгейін жеткілікті дәлдікпен болжауға болады.

Қаржы активтері мен міндеттемелері туралы ақпаратты бағалы қағаздар нарығының дамуын басқару бөлімшесі алады. Бұл бөлімше жалпы Қор бойынша өтімділіктің жеткілікті деңгейін ұстау үшін негізінен қысқа мерзімді өтімді сауда бағалы қағаздарынан, банктердегі салымдардан және өзге де банкаралық құралдардан тұратын қысқа мерзімді өтімді активтердің барабар портфелінің болуын қамтамасыз етеді.

Бағалы қағаздар нарығының дамуын басқару бөлімшесі өтімділік бойынша күнделікті позицияны бақылайды және стандартты және қолайсыз нарықтық жағдайларды қамтитын әртүрлі сценарийлер кезінде өтімділік бойынша стресс-тестілеуді үнемі жүргізеді.

Төмендегі кестелерде, егер 2024 және 2023 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелерге байланысты ақша қаражатының әкетілу қажеттілігі туындаса, оңай сатуға болатын активтерді қоспағанда, шартта көзделген өтеу мерзімдері негізінде баланстық құн бойынша ескерілетін туынды емес қаржы активтерінің және міндеттемелердің өтеу мерзімдерін талдау көрсетілген. Мұндай қаржы активтері істен шығудың күтілетін күнін негізге ала отырып, өтеу мерзімдерін талдауға енгізіледі. Құнсызданған кредиттер мен қарыздар құнсыздануға арналған резервті шегергендегі және ақша қаражаты түсуінің күтілетін мерзімдерін негізге ала отырып, баланстық құн бойынша кестеге енгізілді.

«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ
Қаржылық есептілікке ескертпелер – 2024 ж. 31 желтоқсан

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 3 айдан аз мерзімде	3-12 ай аралығы	1-10 жыл аралығы	10 жылдан астам	Жиыны 2024 ж. 31 желтоқсан
Қаржы активтері					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	1,030,777,118	-	-	-	1,030,777,118
Банктердегі салымдар	65,908	-	-	22,182,434	22,248,342
Пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша инвестициялар	1,275	3,649,329	222,094,056	47,704,902	273,449,562
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар	18,180,224	47,163,025	995,058,026	227,560,793	1,287,962,068
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	14,731,734	39,163,038	576,136,243	465,641,286	1,095,672,301
Қаржы активтері жиыны	1,063,756,259	89,975,392	1,793,288,325	763,089,415	3,710,109,391
Қаржылық міндеттемелер					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(134,961,657)	(378,750,161)	(632,536,569)	-	(1,146,248,387)
Қаржылық міндеттемелер жиыны	(134,961,657)	(378,750,161)	(632,536,569)	-	(1,146,248,387)
Қаржы құралдары бойынша өтімділік алшақтығы	928,794,602	(288,774,769)	1,160,751,756	763,089,415	2,563,861,004

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 3 айдан аз мерзімде	3-12 ай аралығы	1-10 жыл аралығы	10 жылдан астам	Жиыны 2023 ж. 31 желтоқсан
Қаржы активтері					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	926,351,321	-	-	-	926,351,321
Банктердегі салымдар	1,519,828	-	-	84,008,812	85,528,640
Пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша инвестициялар	1,831	3,846,353	212,190,952	40,069,603	256,108,739
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар	13,702,846	197,756,703	836,031,506	209,997,714	1,257,488,769
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	14,502,967	38,260,397	579,182,579	498,168,085	1,130,114,028
Қаржы активтері жиыны	956,078,793	239,863,453	1,627,405,037	832,244,214	3,655,591,497
Қаржылық міндеттемелер					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(213,001,047)	(152,577,450)	(848,287,820)	-	(1,213,866,317)
Қаржылық міндеттемелер жиыны	(213,001,047)	(152,577,450)	(848,287,820)	-	(1,213,866,317)
Қаржы құралдары бойынша өтімділік алшақтығы	743,077,746	87,286,003	779,117,217	832,244,214	2,441,725,180

17 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Келесі кестеде қалған өтеу мерзімдері бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақша ағындары көрсетілген. Бұл дисконтталмаған ақша ағындары қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген сомалардан өзгеше, себебі қаржылық жағдай туралы есептегі сомалар дисконтталған ақша ағындарына негізделген. Төмендегі кестеде көрсетілген ақша ағындарының шығуының жиынтық шамалары 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша шарттық дисконтталмаған ақша ағындары болып табылады:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Талап етілгенге дейін және 3 айдан аз мерзімде	3-12 ай аралығы	1-10 жыл аралығы	Жиыны
2024 ж. 31 желтоқсанда				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(141,840,601)	(457,632,671)	(913,833,008)	(1,513,306,280)
2024 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық міндеттемелер жиыны	(141,840,601)	(457,632,671)	(913,833,008)	(1,513,306,280)
2023 ж. 31 желтоқсанда				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(222,073,222)	(238,189,836)	(1,264,096,755)	(1,724,359,813)
2023 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық міндеттемелер жиыны	(222,073,222)	(238,189,836)	(1,264,096,755)	(1,724,359,813)

18 Шартты міндеттемелер

Сот талқылаулары

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қорда қаржылық жағдайға елеулі әсер ететін сот істері жоқ.

Шартты салық міндеттемелері

Есепті кезеңнің соңында қолданыста болған немесе мәні бойынша қабылданған Қазақстанның салық заңнамасы Қордың операциялары мен қызметіне қолданғанда әртүрлі түсіндірілуіне мүмкіндік береді. Осыған байланысты басшылық анықтаған салық позицияларымен және салық позицияларын негіздейтін ресми құжаттамамен салық органдары келіспеуі мүмкін. Қазақстанда салықтық бақылау біртіндеп күшейіп келеді, оның ішінде нақты қаржы-шаруашылық мақсаты жоқ операциялардың немесе салық заңнамасының талаптарын сақтамайтын контрагенттермен операциялардың салық салынатын базасына әсерін тексеру тәуекелі артады. Салықтық тексерулер тексеру жүргізу туралы шешім шығарылған жылдың алдындағы бес күнтізбелік жылды қамтуы мүмкін. Кейбір жағдайларда тексерулер одан да ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

19 Қаржы құралдарының әділ құны

(а) Әділ құнды көп мәрте бағалау

Әділ құнды көп мәрте бағалау - бұл әр есепті кезеңнің соңына қаржылық жағдай туралы есепте бухгалтерлік есеп стандарттары талап ететін немесе рұқсат ететін бағалаулар болып табылады. Төмендегі кестеде әділ құнды көп мәрте бағалау жататын әділ құн иерархиясындағы деңгейлер келтірілген.

19 Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Қазақстандық мың теңгемен	2024 ж. 31 желтоқсан		2023 ж. 31 желтоқсан		Бағалау моделі және пайдаланылатын бастапқы деректер
	2-деңгей	Жиыны	2-деңгей	Жиыны	
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері					
Банктердегі салымдар	6,000,080	6,000,080	21,063,642	21,063,642	Дисконтталған ақша ағындары 13.05%-15.16% (2023 ж.: 13.73%-16.14%)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалы қағаздар жиыны	273,449,562	273,449,562	256,108,739	256,108,739	Дисконтталған ақша ағындары 12.63%-15.13% (2023 ж.: 12.87%-16.94%)
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің жиыны	279,449,642	279,449,642	277,172,381	277,172,381	

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде 2-деңгейдің әділ құнын көп мәрте бағалауға арналған бағалау модельдерінде өзгерістер болған жоқ.

(б) Әділ құны бойынша бағаланбайтын, олар үшін әділ құнды ашу ұсынылатын активтер мен міндеттемелер

Төменде әділ құн бойынша бағаланбайтын активтердің әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құн талдауы мен баланстық құны келтірілген.

Қазақстандық мың теңгемен	2024 ж. 31 желтоқсан		2023 ж. 31 желтоқсан	
	2-деңгейдің әділ құны	Баланстық құны	2-деңгейдің әділ құны	Баланстық құны
Қаржы активтері				
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	1,030,777,118	1,030,777,118	926,351,321	926,351,321
Амортизацияланған құны бойынша банктердегі салымдар	12,135,730	16,248,262	46,585,707	64,660,664
Амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздарға инвестициялар	1,192,871,975	1,287,962,068	1,171,168,639	1,257,488,769
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	1,095,672,301	1,095,672,301	1,130,114,028	1,130,114,028
Қаржы активтері жиыны	3,331,457,124	3,430,659,749	3,274,219,695	3,378,614,782
Қаржылық міндеттемелер				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,133,943,803	1,146,248,387	1,182,068,981	1,213,866,317
Қаржылық міндеттемелер жиыны	1,133,943,803	1,146,248,387	1,182,068,981	1,213,866,317

Әділ құн иерархиясының 2-деңгейіндегі амортизацияланған құн бойынша банктердегі салымдар мен бағалы қағаздарға инвестициялардың әділ құны дисконтталған ақша ағыны моделін пайдалана отырып анықталады. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар ҚҚБ-де жарияланған бағалар бойынша анықталады.

Сатып алынған ипотекалық кредиттер бойынша ұзақ мерзімді талаптардың әділ құны олардың баланстық құнына тең, себебі «7-20-25» бағдарламасы бойынша ипотекалық кредиттер нарықтың жеке сегменті, ал осы Бағдарлама бойынша пайыздық мөлшерлеме – нарықтық болып табылады. Бұл Бағдарлама бойынша пайыздық мөлшерлеме жыл ішінде өзгерген жоқ.

19 Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Төмендегі кестелерде 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтерінің кластарын жоғарыда көрсетілген бағалау санаттарымен салыстыру келтірілген:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	2024 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Қаржы активтері			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	-	1,030,777,118	1,030,777,118
Банктердегі салымдар	6,000,080	16,248,262	22,248,342
Бағалы қағаздарға инвестициялар	273,449,562	1,287,962,068	1,561,411,630
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	-	1,095,672,301	1,095,672,301
Қаржы активтері жиыны	279,449,542	3,430,659,749	3,710,109,391

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	2023 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Қаржы активтері			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	-	926,351,321	926,351,321
Банктердегі салымдар	21,063,642	64,464,998	85,528,640
Бағалы қағаздарға инвестициялар	256,108,739	1,257,488,769	1,513,597,508
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар	-	1,130,114,028	1,130,114,028
Қаржы активтері жиыны	277,172,381	3,378,419,116	3,655,591,497

2023 және 2024 жж. 31 желтоқсанда Қордың барлық қаржылық міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша көрсетілген.

20 Байланысты тараптармен операциялар

Тараптар, егер олар ортақ бақылауда болса немесе бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса немесе қаржылық не операциялық шешімдер қабылдау кезінде екінші тарапқа елеулі әсер етуі мүмкін болса, байланысты болып есептеледі. Байланысты тараптар арасындағы әрбір ықтимал байланысты қарастырған кезде олардың заңды нысанына ғана емес, қарым-қатынастың мәніне назар аударылады.

20 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2024 және 2023 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар көрсетілген:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Бас компания	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Мемлекеттік кәсіпорындар	Жиыны	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар жиыны
2024 ж. 31 желтоқсан					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0%-15.25 %)	958,781,081	-	-	958,781,081	1,030,777,118
Пайда мен шығын арқылы әділ құны бойынша инвестициялар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0.10% – 2.99%)	-	-	312,650	312,650	273,449,562
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0.15% – 10.75%)	-	-	1,108,656,815	1,108,656,815	1,287,962,068
Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау	-	-	(1,312,720)	(1,312,720)	(2,459,700)
Ағымдағы табыс салығын алдын ала төлеу (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 15%)	-	-	7,485,934	7,485,934	7,485,934
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 8.5% – 17.09%)	-	(7,271,136)	(427,106,200)	(434,377,336)	1,146,248,387
Өзге міндеттемелер (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0%)	(21)	(12,718)	(2,233)	(14,972)	(535,559)

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Бас компания	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Мемлекеттік кәсіпорындар	Жиыны	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар жиыны
2023 ж. 31 желтоқсан					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 14.8-16.39 %)	839,176,225	-	-	839,176,225	926,351,321
Банктердегі салымдар (0.10 – 2.99%)	-	-	270,564	270,564	85,724,306
Пайда мен шығын арқылы әділ құны бойынша инвестициялар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0.1 – 2.99%)	-	-	475,639	475,639	256,108,739
Амортизацияланған құны бойынша инвестициялар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0.15 – 10.75%)	-	-	1,083,328,443	1,083,328,443	1,259,187,282
Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау	-	-	(638,463)	(638,463)	(1,909,978)
Сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 3 – 4%)	-	-	315,006,759	315,006,759	1,130,129,827
Ағымдағы табыс салығын алдын ала төлеу (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 15%)	-	-	7,455,369	7,455,369	7,455,369
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 8.5 –20.46%)	(22,263,013)	(3,062,819)	(419,455,421)	(444,781,253)	(1,213,866,317)
Өзге міндеттемелер (келіспелі пайыздық мөлшерлеме: 0%)	(1,573)	(10,038)	(507)	(12,118)	(398,415)

20 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2024 және 2023 жж. үшін байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстар баптары көрсетілген:

Қазақстандық мың теңгемен	Ортақ		Мемлекеттік кәсіпорындар	Жиыны	2024 ж.
	Бас бақылаудағы компания	компаниялар			Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар жиыны
Пайыздық кірістер	-	-	110,114,934	110,114,934	212,052,715
Пайыздық шығыстар	-	(1,211,407)	(63,477,823)	(64,689,230)	(151,406,184)
Кредиттік шығындар бойынша шығыстарды қалпына келтіру	-	-	(678,042)	(678,042)	1,076,264
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері бойынша таза шығын	-	-	(200,942)	(200,942)	33,269,299
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	(167)	(141,021)	(211,724)	(352,912)	(532,663)

Қазақстандық мың теңгемен	Ортақ		Мемлекеттік кәсіпорындар	Жиыны	2023 ж.
	Бас бақылаудағы компания	компаниялар			Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар жиыны
Пайыздық кірістер	9,954,378	-	146,360,399	156,314,777	227,016,453
Пайыздық шығыстар	(2,639,378)	(76,865)	(53,471,896)	(56,188,139)	(168,749,846)
Кредиттік шығындар бойынша шығыстар	-	-	46,619	46,619	3,692,058
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері бойынша таза шығын	-	-	(143,012)	(143,012)	49,927,303
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	(19,801)	(128,908)	(217,351)	(366,060)	(487,816)

Төменде негізгі басқарушы қызметкерлерге сыйақы төлеу туралы ақпарат берілген:

Қазақстандық мың теңгемен	2024 ж.		2023 ж.	
	Шығыстар	Есептелген міндеттеме	Шығыстар	Есептелген міндеттеме
Қысқа мерзімді сыйақылар:				
- Жалақы мен сыйлықақы төлемдері	226,188	46,309	201,495	39,376
Жиыны	226,188	46,309	201,495	39,376

Байланысты тараптармен мәмілелер тараптар арасында келісілген талаптарда жүзеге асырылды, олар міндетті түрде нарықтық мөлшерлемелерге сәйкес келмейді. Мұндай операциялар үшін белсенді нарық болмаған жағдайда, операциялар нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша жүзеге асырылғанын анықтау мақсатында пайымдаулар қолданылады.

Қаржы активтерінің әділ құнын бағалау үшін 19-ескертпені қараңыз. Әділ құн бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің нарықтық мөлшерлемелерін талдау 7 және 8-ескертпелерде көрсетілген. Инвестициялардың ұзақтығы 7 және 8-ескертпелерде көрсетілген.

21 Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар

Есепті кезең аяқталғаннан кейін елеулі оқиғалар болған жоқ.

22 Қысқартулар

Осы қаржылық есептілікте пайдаланылған қысқартулардың тізімі төменде келтірілген:

Қысқартулар	Толық аты
АҚ	Амортизацияланған құн
EAD	Дефолт тәуекеліне ұшырайтын кредиттік талап шамасы
ККШ	Күтілген кредиттік шығындар
ТПШ	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
FVTPL	Пайда немесе шығын арқылы әділ құн
FX, ШВА	Шетелдік валюта айырбастау
IRB system	Ішкі тәуекелге негізделген жүйе
ҚҚБ	Қазақстан Қор Биржасы
K&D	Кредиттер мен дебиторлық берешек
LGD	Дефолт болған жағдайдағы шығындар
LTV	Кредиттің қатынасы
NBRK	Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкісі
TONIA	Tenge Overnight Index Average
PD	Дефолт Ықтималдығы
SICR	Несиелік тәуекелдің айтарлықтай артуы
KOK	Кіші және орта кәсіпорындар
SPPI	Негізгі қарызды және пайыздарды төлеу
SPPI test	Қаржы құралдарының ақша ағындарының SPPI-ді көрсететін-келмейтінін бағалау
